

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

studijní program: N4106 Zemědělská specializace
studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí
katedra: Katedra krajinného managementu
vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Zhodnocení projekce plánu společných zařízení v komplexních
pozemkových úpravách v závislosti na socioekonomických faktorech**

vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Moravcová, Ph.D.**
autor diplomové práce: **Bc. Jitka Štádlarová**

České Budějovice, 2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jitka ŠTÁDLEROVÁ**
Osobní číslo: **Z13569**
Studijní program: **N4106 Zemědělská specializace**
Studijní obor: **Pozemkové úpravy a převody nemovitostí**
Název tématu: **Zhodnocení projekce plánu společných zařízení v komplexních pozemkových úpravách v závislosti na socioekonomických faktorech**

Zadávající katedra: **Katedra krajinného managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Zpracování literární rešerše vztahující se k tématu diplomové práce.
Výběr vhodného souboru projektů pozemkových úprav.
Popis projekce plánu společných zařízení v pozemkových úpravách sérií vhodných proměnných.
Analýza socioekonomických parametrů v odpovídajících katastrálních územích.
Statistické vyhodnocení získaných parametrů.
Porovnání získaných výsledků s pozemkovými úpravami v zahraničí.

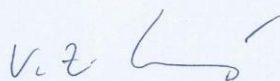
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 stran textu**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

ČÚOP. 1994. Metodika mapování přírody a krajiny. Praha: Český ústav ochrany přírody.
DOLEŽAL, P., PAVLÍK, M., STRÍTECKÝ, L., DUMBROVSKÝ, M., MARTÉNEK, J. 2010. Metodický návod k provádění pozemkových úprav. Praha: Ministerstvo zemědělství - Ústřední pozemkový úřad. 173 s.
LÖW, J., MÍCHAL, I. 2003. Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce. ISBN 80-86386-27-9.
MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E. (Eds). 2005. Metodické postupy projektování lokálního ÚSES. Brno: Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Löw a spol.
PELLANTOVÁ, J. 1994. Metodika mapování krajiny pro potřeby ochrany přírody a krajiny ve smyslu zákona ČNR 114/92 Sb. Praha: Český ústav ochrany přírody.
SKLENIČKA, P. 2003. Základy krajinného plánování. Praha: Naděžda Skleničková. ISBN 80-903206-1-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana MORAVCOVÁ, Ph.D.**
Katedra krajinného managementu

Datum zadání diplomové práce: **7. března 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2015**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

L.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 7. března 2014

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. 4. 2015

Podpis studentky

Poděkování

V první řadě bych touto cestou velmi ráda poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Janě Moravcové, Ph.D. za její cenné rady, trpělivost a vřelý přístup po celou dobu mého studia.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině, příteli a nejbližším přátelům a spolužákům, kteří mě v lehkých i těžších chvílích mého studia neustále podporovali a vkládali ve mně důvěru.

ŠTÁDLEROVÁ, J. (2015): *Zhodnocení projekce plánu společných zařízení v komplexních pozemkových úpravách v závislosti na socioekonomických faktorech*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, Katedra krajinného managementu, 73 stran.

Abstrakt

Pozemkové úpravy ovlivňují významným způsobem nejen vzhled a prostorové uspořádání krajiny, ale zároveň také život obyvatelstva v ní. Tato práce je zaměřena především na zhodnocení plánů společných zařízení ve vybraných komplexních pozemkových úpravách v Jihočeském kraji a dále na možnost ovlivnění socioekonomických faktorů těmito společnými zařízeními. Pro předkládanou diplomovou práci byly vybrány obce: Borkovice, Bušanovice a Čejkovice. Pro tyto obce byla zpracována analýza plánů společných zařízení, analýza vybraných socioekonomických ukazatelů a jejich celkové zhodnocení.

Klíčová slova: pozemkové úpravy, společná zařízení, socioekonomické faktory, obyvatelstvo, venkov, krajina

ŠTÁDLEROVÁ, J. (2015): *Common equipment plan projection assessment in complex land consolidation in connection with socio-economical factors*. Diploma Thesis. University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Agricultural, Department of Landscape Management, 73 stran.

Abstract

Land consolidation affects significantly not only appearance and layout of the area, but also life of its inhabitants. This paper is mainly focused on common facilities in selected complex land consolidation in South Bohemia and further on the possibility of influencing of socio-economical factors by these common facilities. There were chosen some locations for this particular paper: Borkovice, Bušanovice and Čejkovice. There was made an analysis of the common facilities, analysis of some selected socio-economical factors and its overall evaluation.

Keywords: land consolidation, plan projection assessment, socio-economical factors, inhabitants, rural area, landscape

Obsah

1. Úvod	9
2. Literární rešerše	10
2.1 Základní pojmy v souvislosti s pozemkovými úpravami	10
2.1.1 Krajina	10
2.1.2 Pozemek.....	10
2.1.3 Parcela.....	10
2.1.4 Druh pozemku	10
2.1.5 Obec	11
2.1.6 Katastrální území	11
2.1.7 Katastr nemovitostí.....	11
2.1.8 Pozemkové úřady.....	11
2.1.9 Půdní fond.....	12
2.1.10 Bonitované půdně-ekologické jednotky (BPEJ).....	12
2.1.11 Územní plánování.....	13
2.1.12 Zastavěné území	13
2.2 Pozemkové úpravy.....	13
2.2.1 Legislativa v oblasti PÚ.....	15
2.2.2 Cíle PÚ	15
2.2.3 Předmět PÚ	15
2.3.4 Obvod PÚ	15
2.3.5 Formy PÚ	16
2.3.6 Účastníci PÚ	16
2.3.7 Průběh procesu pozemkových úprav	17
2.3.8 Financování PÚ	19
2.3.9 Podklady pozemkových úprav.....	19
2.3.10 Odborná způsobilost k projektování pozemkových úprav	20
2.3 Plán společných zařízení.....	20
2.3.1 Cíle plánu společných zařízení	21
2.3.2 Kategorie společných zařízení.....	21
2.3.2.1 Opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků.....	21
2.3.2.2 Protierozní opatření pro ochranu půdního fondu.....	22
2.3.2.3 Vodohospodářská opatření	23

2.3.2.4 Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability	24
2.3.3 Realizace PSZ.....	24
2.3.4 Obsah dokumentace PSZ dle technického standardu dokumentace PSZ v pozemkových úpravách (2012)	25
2.4 Socioekonomické faktory	25
2.4.1 Venkov.....	26
2.4.2 Zemědělství.....	27
2.4.3 Průmysl.....	27
2.4.4 Obyvatelstvo	28
3. Cíle práce	30
4. Materiál a metodika	30
4.1 Výběr lokality	30
4.2 Data.....	31
4.3 Vlastní zpracování	32
4.4 Základní popis vybraných lokalit	34
4.4.1 Borkovice.....	34
4.4.2 Bušanovice.....	35
4.4.3 Čejkovice	36
5. Výsledky a diskuze	37
5.1 Analýza komplexních pozemkových úprav ve vybraných lokalitách	37
5.1.1 Základní informace o KoPÚ Borkovice	37
5.1.2 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Borkovice.....	37
5.1.3 Základní informace o KoPÚ Bušanovice	41
5.1.4 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Bušanovice.....	41
5.1.5 Základní informace o KoPÚ Čejkovice.....	43
5.1.6 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Čejkovice	44
5.2 Analýza vybraných socioekonomických ukazatelů.....	46
5.2.1 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Borkovice	47
5.2.2 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Bušanovice	50
5.2.3 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Čejkovice.....	52
5.3 Shrnutí	56
6. Závěr	58
Použitá literatura:.....	59

Seznam použitých zkratek	63
Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	64
Seznam příloh	65
Přílohy	66

1. ÚVOD

Během posledních dvou desetiletí se pozemkové úpravy staly účinnou formou krajinného plánování, jejíž cílem je zabezpečení hospodárného využití krajiny a ochrana krajiny za pomoci právních, biotechnických a organizačních opatření.

Zákon definuje pozemkové úpravy jako prostorové a funkční uspořádání pozemků ve veřejném zájmu. Pozemky se scelují nebo dělí, zabezpečuje se jimi přístupnost, využití pozemků a vyrovnání hranic, tak aby vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Výsledky pozemkových úprav se používají pro obnovu katastrálního operátu a jako neopominutelný podklad pro územní plánování (zákon č. 139/2002 Sb.).

Pozemkové úpravy ovlivňují významným způsobem nejen vzhled a prostorové uspořádání krajiny, ale zároveň také život obyvatelstva v ní. Formou pozemkových úprav dochází k nápravě chyb z dob minulých a vyřešení problémů jako jsou např. malá výměra, nevhodný tvar či nepřístupnost pozemků.

Předkládaná práce je zaměřena především na zhodnocení plánů společných zařízení ve vybraných komplexních pozemkových úpravách v Jihočeském kraji a dále na možnost ovlivnění socioekonomických faktorů těmito společnými zařízeními. Pro tuto diplomovou práci byly vybrány následující obce: Borkovice (okres Tábor), Bušanovice (okres Prachatice) a Čejkovice (okres České Budějovice). Pro každou zmíněnou obec byla zpracována analýza plánů společných zařízení, analýza vybraných socioekonomických ukazatelů a jejich celkové zhodnocení možnosti vzájemného ovlivnění.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 ZÁKLADNÍ POJMY V SOUVISLOSTI S POZEMKOVÝMI ÚPRAVAMI

2.1.1 Krajina

Krajina má odlišný význam pro každého z nás. Vědecky je krajina definována, jako „část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“ (Pozemkové úpravy, 2010).

2.1.2 Pozemek

Pozemek, dříve označován také jako kultura, je přirozenou částí zemského povrchu, která je oddělená od sousedních pozemků hranicí územní správní jednotky nebo hranicí katastrálního území, hranicí údržby, vlastnickou hranicí, hranicí druhů pozemků či rozhraním způsobu využití pozemků (Podhrázská a kol., 2006).

2.1.3 Parcela

Parcela je obraz geometricky zaměřeného pozemku, který je zobrazením svislého průmětu hranic do vodorovné roviny vyznačen v katastrální mapě. Každá parcela musí být označena parcelním číslem (Podhrázská a kol., 2006). Jednotlivé parcely jsou dále charakterizovány např. druhem pozemku, výměrou či vlastnickým užívacím vztahem a vztahují se k určité obci nebo katastrálnímu území (Jonáš a kol., 1990).

2.1.4 Druh pozemku

Druh pozemku je předpisem závazně stanovená charakteristika účelu užívání pozemku (Matějčík, Vitásková, 2002). Mezi tyto charakteristiky patří označení orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří, ostatní plochy. U popisu nemovitosti v katastru se mimo jiné uvádí také způsob využití nemovitosti, který podrobněji rozvádí druh pozemku (Baudyš, 2003).

2.1.5 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Je tvořena územním celkem, který je vymezen hranicí území dané obce (zákon č. 128/2000 Sb.).

2.1.6 Katastrální území

Katastrální území je technickou jednotkou, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí. Obvod katastrálního území zpravidla odpovídá územnímu obvodu obce, nicméně jedna obec může obsahovat dvě i více katastrálních území (Jonáš a kol., 1990). Toto území je označeno číselným kódem dle jednotného statistického číselníku (Němec, 2004).

2.1.7 Katastr nemovitostí

Dle předpisu č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, je katastr veřejným seznamem, který obsahuje soubor údajů o nemovitostech v České republice vymezených tímto zákonem. Tato evidence zahrnuje jejich soupis, popis, geometrické a polohové určení a zápis práv k těmto nemovitostem.

Katastr je zdrojem informací, jenž slouží k mnoha účelům například k ochraně práv k nemovitostem, k oceňování nemovitostí, k výběru daní a poplatků, k ochraně nerostného bohatství a pro tvorbu dalších informačních systémů.

Předmětem katastru nemovitostí jsou pozemky ve formě parcel, budovy (které nejsou součástí pozemku nebo stavby a nejedná se o drobnou stavbu), jednotky vymezené občanským zákoníkem a dále zákonem č. 72/1994 Sb., a práva stavby a nemovitosti stanovené jiným právním předpisem.

2.1.8 Pozemkové úřady

Státní pozemkový úřad se sídlem v Praze je správní úřad s celostátní působností, jenž podléhá Ministerstvu zemědělství. Vznikl k 1. lednu 2013 na základě zákona č. 503/2012 Sb., a to sloučením Pozemkových úřadů ČR, Ústředního pozemkového úřadu a Pozemkového fondu ČR.

Dle organizace je Státní pozemkový úřad nyní tvořen ústředím Státního pozemkového úřadu a čtrnácti krajskými pozemkovými úřady,

kteře jsou doplněny jejich pobočkami, jejichž územní působnost odpovídá území jednoho nebo více bývalých okresů.

Pozemkové úřady se zabývají činností zejména v oblasti pozemkových úprav, řízení správy nemovitostí, privatizace a převodů majetku a nově také v oblasti majetkového vyrovnání s církvemi a jinými náboženskými společnostmi (zákon č. 503/2012 Sb.).

2.1.9 Půdní fond

Půdní fond je plošná výměra měřená pro určitou výrobní nebo správní jednotku, která se posuzuje dle druhu pozemku, sektorů a dalšího způsobu využití. Půdní fond zahrnuje veškeré plochy včetně vodních ploch a dělíme jej na zemědělský a nezemědělský. Do zemědělského půdního fondu patří: orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky a pastviny. Do nezemědělského půdního fondu pak náleží lesní plochy, rybníky s chovem ryb, ostatní vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy. Struktura půdního fondu je tvořena poměrem jeho obou hlavních složek (Jonáš a kol., 1990).

2.1.10 Bonitované půdně-ekologické jednotky (BPEJ)

Je základní jednotka, která určuje a oceňuje produkční schopnosti zemědělské půdy. Jedná se o ohraničený půdní celek se specifickými ekologickými vlastnostmi (Podhrázská a kol., 2006). Soustava těchto jednotek zobrazuje všechny charakteristické kombinace základních a málo proměnlivých (v krátkodobém až střednědobém časovém horizontu) vlastností určitých částí zemědělského území.

Konkrétní vlastnosti BPEJ jsou vyjádřeny v pětimístném číselném kódu. První číslice vyjadřuje klimatický region, do kterého sledované území spadá. Druhá a třetí číslice určuje hlavní půdní jednotku. Čtvrtá číslice vymezuje kombinaci svažitosti a expozice svahu ke světovým stranám. Poslední pátá číslice stanovuje kombinaci hloubky a skeletovitosti půdního profilu (Dumbrovský, 2004).

2.1.11 Územní plánování

Územní plánování soustavně a komplexně řeší prostorové uspořádání a využití území, čímž dochází k zajištění předpokladů pro trvale udržitelný rozvoj. Cílem územního plánování je právě vytváření předpokladů pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území (zákon č. 183/2006 Sb.).

Dle Podhrázké a kol. (2006) se územní plánování zabývá vymezením urbanistické funkce území, určováním jeho způsobu využití, vymezením chráněných území a stanovením limitů využití daného území.

Mezi základní nástroje územního plánování spojené s pozemkovými úpravami patří územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentace a územní rozhodnutí (Dumbrovský, 2004).

2.1.12 Zastavěné území

Zastavěné území je území vymezené územním plánem. Pokud obec nemá vymezené zastavěné území, zastavěným územím je zastavěná část obce, která je tak vymezená k 1. září 1966 v mapě evidence nemovitostí. Toto území se označuje také jako intravilán. Nezastavěným územím jsou veškeré pozemky nezahrnuté do zastavěné či zastavitelné plochy (Kyselka, 2011).

2.2 POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Pozemkové úpravy jsou odrazem politických a hospodářských poměrů dané země a zároveň je lze považovat za nástroj praktického uskutečňování zemědělské politiky. Pozemkové úpravy ztělesňují záměrný a právně podložený zásah do organizace krajiny za účelem dosažení přijatelného zemědělského využití a prosazení celospolečenských zájmů v krajině. Můžeme je tedy označit za soubor právních, hospodářských a technických opatření, nutných pro zlepšení uspořádání daného území za účelem zvýšení hospodářské efektivity zemědělství a oživení dalších činností v příslušném území (Reinöhllová a kol., 1998).

Vlastnictví půdy v České republice bylo silně ovlivněno politickým a společenským vývojem v 19. a 20. století. Zejména období socialistické vlády v druhé polovině 20. století se významně podílelo na tomto vývoji, protože přerušilo dlouhodobé vztahy zemědělců k jejich zemi. Toto období mělo negativní vliv na ekologické a estetické parametry krajiny, vyznačuje se zejména rozšířením

orné půdy, odstraněním malých biotopů, což vedlo ke snížení biologické rozmanitosti a estetické hodnoty krajiny. Napravení těchto chyb se stalo základními cíli programu pozemkových úprav po roce 1990 (Sklenička, 2006).

V důsledku současné roztříštěnosti vlastnických vztahů na převládající většině území ČR nedochází k efektivnímu obhospodařování zemědělské půdy. Mezi nejčastější problémy jsou zařazeny poloha pozemků uvnitř velkých bloků a současně malá výměra s nevhodným tvarem těchto pozemků. To znamená, že značná část těchto pozemků je zcela nepřístupná nebo ji nelze obdělávat pomocí dnešní běžné mechanizace. Pozemkové úpravy (PÚ) jsou tak formou krajinného plánování k zabezpečení hospodárného využívání a ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření (Sklenička, 2002).

Pozemkové úpravy jsou opatřením, které má pozitivní dopad na několik oblastí našeho života zároveň. Projekty pozemkových úprav v daném území obsahují vyřešené vlastnické vztahy a navrhovaná opatření, ale současně respektují přírodní poměry a technická omezení (Dobručká a kol., 2012).

Pozemkové úpravy patří mezi klíčové nástroje rozvoje venkova. Při provádění pozemkových úprav dochází k novému racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků v řešeném území. Zároveň díky pozemkovým úpravám dochází k zajištění podmínek pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, funkční vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Nedílnou součástí pozemkových úprav je i obnova katastru nemovitostí (Pozemkové úpravy, 2010).

Zákon definuje pozemkové úpravy jako prostorové a funkční uspořádání pozemků ve veřejném zájmu. Pozemky se scelují nebo dělí, zabezpečuje se jimi přístupnost, využití pozemků a vyrovnání hranic, tak aby vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Výsledky pozemkových úprav se používají pro obnovu katastrálního operátu a jako neopominutelný podklad pro územní plánování (zákon č. 139/2002 Sb.). V rámci tohoto procesu dochází k uspořádání vlastnických práv a s nimi souvisejících věcných břemen a zajištění již výše uvedených podmínek (Dumbrovský, 2004).

2.2.1 Legislativa v oblasti PÚ

Hlavním právním předpisem v této oblasti je zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku ve znění pozdějších předpisů. Zákon byl v průběhu let celkem šestkrát novelizován. Poslední novelou je zákon č. 280/2013 Sb., který vstoupil v platnost dne 1. 10. 2013.

Významným předpisem je i vyhláška č. 13/2014 Sb. Vyhláška o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.

2.2.2 Cíle PÚ

Pozemkové úpravy (2010) uvádí tyto cíle:

- obnovení osobního vztahu lidí k zemědělské půdě a krajině
- vytvoření podmínek pro racionální hospodaření
- rozvoj trhu především se zemědělskou půdou
- důsledná ochrana zemědělské půdy jako výrobního prostředku
- ochrana kvality vody, zvýšení retence a snížení povodňových škod
- obnova struktury krajiny se zvýšením biodiverzity a celkové ekologické stability

Mezi další, dílčí cíle Sklenička (2002) řadí dokončení přídělového řízení, zpracování digitální katastrální mapy, zjednodušení evidence pozemků a odstranění duplicitních a jinak chaotických záznamů v katastru nemovitostí.

2.2.3 Předmět PÚ

Předmětem PÚ jsou všechny pozemky dotčeného území bez ohledu na jejich dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim (Toman, 1995).

2.3.4 Obvod PÚ

Obvod pozemkové úpravy je ohraničené území, které je dotčené pozemkovými úpravami. Obvykle je tvořeno jedním nebo více celky na území jednoho katastrálního území. Stanovení obvodu PÚ je v kompetenci příslušného

pozemkového úřadu, který přihlíží na požadavky vlastníků pozemků, příslušné obce a katastrálního úřadu (Kyselka a kol., 2011).

2.3.5 Formy PÚ

Pozemkové úpravy lze provádět dvěma způsoby a to pomocí jednoduché pozemkové úpravy nebo častěji využívanou formou komplexních pozemkových úprav.

Jednoduchá pozemková úprava je zpracována v případě, že je nutné urychleně vyřešit některé hospodářské potřeby (např. scelení pozemků), řešit ekologické potřeby krajiny (např. protierozní/protipovodňová opatření), vyřešení vlastnických vztahů jen v určité části katastrálního území a upřesnění nebo rekonstrukce přidělu půdy - týká se dekretů prezidenta republiky z let 1945 -1948 (Kyselka kol., 2011).

Komplexní pozemkové úpravy vycházejí z analýzy současného stavu krajiny, potřeb obce a požadavků dotčených orgánů/organizací a splňují tak veškeré požadavky kladené zákonnými předpisy a potřebami venkova (Toman, 1995). Jedná se tedy o komplexní řešení celého katastrálního území (mimo zastavěné plochy), kdy kromě úprav hranic a tvarů pozemků vždy vzniká tzv. Plán společných zařízení, který obsahuje opatření na zpřístupnění pozemků, protierozní ochranu, vodohospodářská opatření a pro zlepšení ekologické stability krajiny (Pozemkové úpravy, 2010).

2.3.6 Účastníci PÚ

Účastníky řízení o pozemkových úpravách jsou v České republice vlastníci pozemků zahrnutých do pozemkových úprav, další fyzické nebo právnické osoby, jejichž vlastnická a jiná práva mohou být pozemkovou úpravou přímo dotčena. Dalšími účastníky jsou obce, ve kterých pozemkové úpravy probíhají a stavebník, pokud jsou pozemkové úpravy vyvolány stavební činností. Účastníkem může být i vlastník pozemku, kterému v průběhu nedokončeného scelování byly vydány náhradní pozemky, k nimž nenabyl vlastnické právo a nacházejí se na nich nemovitosti nebo trvalé porosty v jeho vlastnictví (Reinöhllová a kol., 1998).

Sklenička (2002) doplňuje tento výčet ještě o místně příslušný pozemkový úřad, projektanta a další orgány obvykle z veřejné správy nebo organizace, které mohou být pozemkovými úpravami dotčeny.

2.3.7 Průběh procesu pozemkových úprav

Pozemkový úřad je hlavním řídicím a koordinačním orgánem, nicméně jednotlivé etapy prací jsou rozděleny mezi pozemkový úřad, zpracovatele projektanta a zpracovatele geodeta. Pozemkový úřad pak může zadat další projekční či průzkumové práce, které jsou potřebné pro širší územní vazby, specifické podmínky nebo pro realizaci staveb a opatření dle plánu společných zařízení (Podhrázská a kol., 2006).

Fáze zpracování pozemkových úprav (Podhrázská a kol., 2009):

- zahájení řízení
- úvodní jednání
- soupis a ocenění nároků vlastníků
- návrh pozemkových úprav
- rozhodnutí o pozemkových úpravách
- provádění pozemkových úprav
- péče o uskutečněná opatření

Zahájení řízení

Místně příslušný pozemkový úřad zahájí řízení o pozemkových úpravách na základě posouzení podaných požadavků o zahájení PÚ. V odůvodněných případech může zahájit řízení i bez podaného požadavku. Naopak pozemkový úřad musí zahájit řízení o PÚ vždy, pokud o to požádají vlastníci nadpoloviční výměry zemědělské půdy v daném katastrálním území (Dumbrovský, 2004).

Zahájení se oznámí veřejnou vyhláškou na úřední desce pozemkového úřadu a obce, které se řízení týká. Pozemkový úřad musí zároveň vyrozumět všechny dotčené správní úřady, které ve smluvené časové lhůtě stanoví své podmínky k ochraně zájmů dle právních předpisů. Poté pozemkový úřad zformuluje zadání a vybere dle předepsaných postupů zpracovatele návrhu PÚ (Kyselka a kol., 2011).

Úvodní jednání

Úvodní jednání svolává pozemkový úřad a jeho náplň je poměrně rozsáhlá. V první řadě jsou účastníci seznámeni se smyslem, účelem a formou pozemkových úprav a záměrem vlastníků/uživatelů, na jejichž popudu byly pozemkové úpravy zahájeny. Dále jsou informováni o předpokládaném obvodu PÚ a některými dalšími

povinnostmi. Účastníci mimo jiné na úvodním jednání předkládají písemné a grafické podklady o vlastnictví a volí sbor zástupců (Toman, 1995).

Sbor zástupců vlastníků především hájí zájmy vlastníků, spolupracuje s projektantem při zpracování návrhu PÚ, posuzuje předložené varianty a navržená opatření a vyjadřuje se k plánu společných zařízení (Podhrázská a kol., 2006).

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách stanovuje počet členů sboru zástupců na 5 – 15 členů, v závislosti na velikosti území a počtu vlastníků, a jednoho náhradníka. Členství ve sboru nemůže být odmítnuto vlastníkově, kterému patří alespoň 10% výměry pozemků v obvodu pozemkové úpravy. Dalším nevoleným členem je ředitel nebo pověřený pracovník pozemkového úřadu a zástupce obce. Při jednoduchých pozemkových úpravách sbor být volen nemusí. Sbor zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o pozemkových úpravách.

Soupis a ocenění nároků

Zpracovatel vypracuje soupisy nároků vlastníků pozemků dle jejich výměry, ceny, vzdálenosti, druhu a připojí poznámku o omezeních, která vyplývají ze zástavního/předkupního práva, věcného břemene nebo nájemního vztahu na dobu určitou. U pozemků, které nevyžadují řešení dle § 2 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách, je vypracován soupis nároků jen dle výměry pozemků (Dumbrovský, 2004).

Návrh pozemkových úprav

Vlastní návrh pozemkových úprav se provádí na základě zaměření skutečného stavu v terénu. Významnou součástí návrhu je plán společných zařízení, který se zpracovává jako první, jelikož se jedná o páteří systém budoucího uspořádání zemědělské krajiny. Po schválení tohoto plánu lze přistoupit k samotnému návrhu nových pozemků vlastníků. Nově přidělené pozemky se nesmí lišit od původních o více jak 10 % ve výměře, o 4 % v ceně a o 20 % ve vzdálenosti pozemků. Svůj souhlas s navrženými pozemky vlastník stvrdí podpisem na novém vlastnickém listu (Burian a kol., 2011).

Rozhodnutí o pozemkových úpravách

Vydání rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav je možné za předpokladu, že s návrhem souhlasí vlastníci minimálně ze tří čtvrtin výměry řešené v dané pozemkové úpravě. Po vystavení návrhu k veřejnému nahlédnutí a následném závěrečném jednání pozemkový úřad vydá rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy. Rozhodnutí se doručuje všem účastníkům řízení a oznámí se veřejnou vyhláškou. „Po nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí vydá pozemkový úřad rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv.“ To je oznámeno stejným způsobem jako předešlé rozhodnutí a pravomocné rozhodnutí je zapsáno do katastru nemovitostí (Kyselka a kol., 2011).

Provádění pozemkových úprav

Pozemkový úřad na základě projednání schváleného návrhu pozemkových úprav se zastupitelstvem obce stanoví postup realizace plánu společných zařízení a dalších opatření vyplývajících ze schváleného návrhu. Zároveň zajistí vytyčení a označení nově uspořádaných pozemků vlastníků (zákon č. 139/2002 Sb.).

Péče o uskutečněná opatření

Následnou péči o uskutečněná opatření provádí vlastníci společného zařízení dle občanského zákoníku, kterým zpravidla bývá obec (Kyselka a kol., 2011).

2.3.8 Financování PÚ

Pozemkové úpravy jsou financovány z několika zdrojů, zejména zdroje ze státního rozpočtu a fondu Evropské Unie. Například se jedná o speciální konto pro financování pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření, rozpočet Ředitelství silnic a dálnic či Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (Burian a kol., 2011).

2.3.9 Podklady pozemkových úprav

Dle Kyselky a kol. (2011) pro zpracování návrhu pozemkové úpravy, jehož významnou částí je již několikrát zmiňovaný plán společných zařízení, je potřeba podkladů z různých oborů lidské činnosti. Zejména se jedná o podklady z následujících oblastí:

- geodézie a majetkoprávních vztahů
- územního plánování a stavebního řádu
- ochrany přírody a krajiny
- vodního hospodářství
- dopravy
- zemědělství a lesnictví
- podklady z dalších oborů, pokud nejsou dostatečné v územně analytických podkladech

2.3.10 Odborná způsobilost k projektování pozemkových úprav

Úřední oprávnění o odborné způsobilosti k projektování pozemkových úprav lze udělit fyzické osobě na základě její písemné žádosti. Tato osoba musí splňovat následující podmínky: způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, ukončené vysokoškolské vzdělání (v oblasti zeměměřičství, vodního a lesního hospodářství, územního plánování, dopravních staveb, zemědělství apod.), pět let odborné praxe v oboru pozemkových úprav a složení zkoušky odborné způsobilosti (zákon č. 139/2002 Sb.).

2.3 PLÁN SPOLEČNÝCH ZAŘÍZENÍ

Plán společných zařízení je soubor prostorově a funkčně provázaných opatření, která zajišťují základní cíle pozemkových úprav. Je to forma krajinného plánu uvnitř komplexních pozemkových úprav, která slučuje dílčí problematiky v návrhu výsledných opatření, u nichž je kladen důraz na jejich polyfunkční charakter. Některými autory bývá plán společných zařízení označován taktéž jako „plán polyfunkční kostry“ či „generel komplexních pozemkových úprav“ (Sklenička, 2002).

Plán společných zařízení je navrhován pouze v obvodu pozemkové úpravy, ale je potřeba respektovat širší územní vazby jako například povodí či propojení cestní sítě s navazujícím územím. Přednostní význam mají vždy zájmy ochrany půdy, vody a krajiny před ostatními požadavky na pozemky (Kyselka a kol., 2011).

Je důležité připomenout, že proces pozemkových úprav je multidisciplinární obor a pozemkový úřad musí všechny tyto činnosti různých rezortů koordinovat a řídit dle platných předpisů. Pozemkový úřad nesmí zasahovat do odborného provedení návrhu od zpracovatele, ale musí kontrolovat dodržení zadání návrhu

(díleč, strategické i globální cíle) a soulad s právními předpisy. Zpracování konceptu plánu společných zařízení lze tedy považovat za týmovou práci, zejména projektanta, pozemkového úřadu, zástupců obce a případně dalších zúčastněných odborníků (Burian a kol., 2011).

2.3.1 Cíle plánu společných zařízení

Mezi hlavní cíle společných zařízení Dumbrovský (2005) řadí zpomalení nebo potlačení degradačních procesů na zemědělské půdě, zejména pak minimalizaci škod způsobených vodní a větrnou erozí, ochrana a zúrodnění půdního fondu společně s prostorovým a funkčním uspořádáním druhů pozemků. Dále je uvedeno komplexní zlepšení vodního režimu v daném území, zajištění ekologické rovnováhy přírodního prostředí a řešení zemědělského dopravního systému, především zpřístupnění jednotlivých pozemků a zvýšení propustnosti krajiny.

2.3.2 Kategorie společných zařízení

Pozemkové úpravy lze považovat za jedinečný nástroj, protože vytvářejí prostorové a vlastnické předpoklady pro realizaci následujících opatření (Pozemkové úpravy, 2010).

Přehled standardních společných zařízení dle Pivcové (2006):

- Opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků
- Protierozní opatření pro ochranu půdního fondu
- Vodohospodářská opatření
- Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability

2.3.2.1 Opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků

Hlavním účelem těchto opatření je zajištění přístupnosti pozemků, racionálního hospodaření a propustnosti krajiny. Jedná se o polní nebo lesní cesty a objekty na cestách, jako například mostky, propustky, železniční přejezdy apod. Při návrhu je nutné držet se platných právních předpisů a neopomenout zásady napojení cestní sítě na komunikace I., II, III. tříd a místních komunikací a také na cestní síť sousedních katastrálních území (Doležal a kol., 2010)

Polní cesty plní mnoho funkcí – protierozní, vodohospodářskou, ekologickou, ekonomickou a další. Navrhování cestní sítě má zásadní vliv na krajinnou kompozici, estetické charakteristiky a hodnoty krajiny. Z tohoto důvodu je potřeba věnovat vyšší pozornost doprovodným prvkům, jakou jsou příkopy či doprovodná zeleň (Sklenička, 2002).

Kategorizace polních cest je upravena ČSN 73 6109 – Projektování polních cest. Podle této normy jsou polní cesty rozděleny na 1) hlavní – jednopruhové, dvoupruhové, 2) vedlejší – jednopruhové a 3) doplňkové – jednopruhové. Při výběru kategorie polní cesty je nutné pečlivě zvážit parametry dle zmíněné ČSN, zároveň i parametry zemědělské mechanizace, která bude danou cestu používat (Doležal a kol., 2010).

Návrh doplnění cestní sítě významným způsobem ovlivňuje návrh dalších opatření a zejména pak nového uspořádání pozemků vlastníků (Sklenička, 2002).

2.3.2.2 Protierozní opatření pro ochranu půdního fondu

Zemědělské půdy ohrožuje zejména vodní nebo větrná eroze. Krom degradace půd, erozní procesy přímo ovlivňují výnosy pěstovaných rostlin, zhoršování kvality povrchových vod, zanášení koryt vodních toků a zhoršování odtokových poměrů. Projevy větrné eroze můžeme pozorovat v emisním zatížení ovzduší, zanášením příkopů a cest defláty a také ve snížení kvality vod (Podhrázká a kol., 2006).

Protierozní opatření jsou rozdělena do těchto hlavních kategorií: opatření proti vodní erozi, opatření proti větrné erozi a další opatření navrhovaná k ochraně ZPF, jako jsou například asanace sesuvných území, asanaci strží, rekultivační opatření či opatření při extrémních projevech plošné eroze (Doležal a kol., 2010).

Ochrana území ohrožených vodní erozí

Ochranu půdy proti vodní erozi je možné zajistit pomocí protierozních opatření, „která spočívají v ochraně půdy před účinky dopadajících kapek erozně účinného deště, zachycení povrchově odtékající vody na chráněném bloku, převedení co největší části povrchového odtoku na vsak do půdního profilu, snížení rychlosti odtékající vody a z dlouhodobého hlediska i snížení erodovatelnosti půdy.“ (Příručka ochrany proti vodní erozi).

Doležal a kol. (2010) rozlišují několik typů protierozních opatření proti vodní erozi. Prvním typem jsou organizační opatření, jako je např. protierozní rozmístování plodin, pásové střídání plodin, delimitace kultur nebo úprava velikosti a tvaru pozemků. Dalším typem jsou opatření agrotechnická, která zahrnují využívání protierozní agrotechniky převážně u zpracování a přípravy půdy, dále setí, hrázkování, důlkování, mulčování a další. Posledním a zároveň nejnáročnějším typem jsou technická opatření. Pro tato opatření je typické například provádění terénních urovnávek, zatravnění údolnic a výstavba různých teras, příkopů, průleहů i polních protierozních cest.

Ochrana území ohrožených větrnou erozí

Stěžejní zásadou ochrany půdy před větrnou erozí je udržení dobré vlhkosti půdy a využití dalších protierozních opatření (Podhrázská a kol., 2014). Rozdělení typů opatření je obdobné jako u rozdělení opatření proti vodní erozi (organizační, agrotechnická, technická). Nejjednodušším a nejméně nákladným typem jsou organizační opatření – protierozní uspořádání pozemků, rozmístování plodin i směr výsevu a pásové střídání rostlin. Agrotechnická opatření se zaměřují na úpravu a způsob zpracování půdy, zajištění dostatečné vlhkosti a zvýšení odolnosti půdy a používání protierozní agrotechniky. Jako technická opatření označujeme umělé větrné zábrany a přirozené vegetační zábrany, neboli větrolamy (Podhrázská a kol., 2006).

2.3.2.3 Vodohospodářská opatření

Cílem vodohospodářských zařízení je neškodné odvedení povrchových vod, zvýšení retence a ochrana před povodněmi. Vodohospodářská opatření zahrnují například úpravy toků, zatravnění, ochranné hráze, suché poldry nebo ochranné pásy podél vodních zdrojů (Pozemkové úpravy, 2010). Tato opatření mají tedy značnou funkci ve snížení erozního smyvu a transportu splavenin, ale také mají velký protipovodňový význam, jelikož eliminují nepříznivé dopady povrchového odtoku při intenzivních přívalových srážkách (Dumbrovský, 2005).

Členění vodohospodářských opatření dle Doležala kol. (2010):

- opatření ke zlepšení vodních poměrů
- opatření k odvádění povrchových vod v území
- opatření k ochraně před povodněmi
- opatření k ochraně povrchových a podzemních vod
- opatření k ochraně vodních zdrojů
- opatření u stávajících vodních děl na vodních tocích
- opatření u staveb sloužících k závlaze a odvodnění pozemků

2.3.2.4 Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability

Zvýšení ekologické stability krajiny je jedním z hlavních cílů pozemkových úprav. Jako základní nástroj k tomuto účelu je tzv. územní systém ekologické stability (dále jen ÚSES). ÚSES je definován zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny jako „vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.“ Pozemkové úpravy zpracovávají pouze místní ÚSES, tedy hierarchicky nejnižší úroveň, a vychází z nadřazených regionálních a nadregionálních úrovní (Burian a kol., 2011).

Základním skladebným prvkem ÚSES je biocentrum, které s ostatními biocentry propojují tzv. biokoridory, čímž je podpořen pohyb a migrace organismů. Posledním skladebním prvkem ÚSES jsou interakční prvky, které na rozdíl od prvních dvou variant nemusí být vzájemně propojeny a zajišťují pozitivní způsobení ekologicky stabilních prvků na ty okolní méně stabilní (Sklenička, 2002).

2.3.3 Realizace PSZ

Pro výstavbu společných zařízení se použije potřebná výměra půdního fondu nejprve z pozemků ve vlastnictví státu a poté ve vlastnictví obce. Pokud nelze využít tyto dva zdroje půdního fondu, podílejí se na vyčlenění nezbytné výměry ostatní vlastníci pozemků, a to poměrnou částí dle celkové výměry směřovaných pozemků. Nároky vlastníků vstupujících do PÚ jsou tedy úměrně sníženy (Dumbrovský, 2004).

Opatření, jakožto součást plánu společných zařízení schválené pozemkové úpravy, jsou realizována postupně s ohledem na požadavky obce a potřeby vlastníků.

Realizace společných zařízení jsou obvykle financována z prostředků státního rozpočtu a z programů EU. Navržená zařízení/opatření si může vybudovat na své náklady i sama obec, případně ostatní osoby.

Pozemkový úřad předá bezúplatně realizovaná zařízení do vlastnictví obce nebo vlastníka, pokud je stavba na soukromém pozemku a byla-li vybudována ve veřejném zájmu (Kyselka a kol, 2011).

2.3.4 Obsah dokumentace PSZ dle technického standardu dokumentace PSZ v pozemkových úpravách (2012)

1) Základní část dokumentace PSZ

- Technická zpráva
- Přehled o výměře pozemků potřebné pro společná zařízení
- Přehled nákladů na uskutečnění PSZ
- Soupis změn druhů pozemků
- Doklady o projednání návrhu PSZ a studii posouzení širších územních vazeb a specifických podmínek
- Grafické přílohy

2) Dokumentace technického řešení

- Průvodní zpráva
- Technická zpráva
- Doklady o projednání
- Fotodokumentace
- Zpráva o předběžném IGP (pokud byl pro danou stavbu nezbytný)
- Grafické přílohy

2.4 SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY

Pozemkové úpravy slouží mimo jiné jako účinný nástroj k zatraktivnění venkovského prostoru a jsou úzce spojeny s naplňováním programu obnovy venkova. Česká krajina prošla dramatickou přeměnou díky změnám v politických a hospodářsko-ekonomických poměrech během 50. až 80. let minulého století. Popření kulturního dědictví krajiny a morální újmy vedly ke ztrátě vztahu společnosti ke krajině a zároveň osobního vztahu lidí k půdě, které stále přetrvávají (Pozemkové úpravy, 2010).

2.4.1 Venkov

Trvale obydlená část Země je tvořena urbánní krajinou (města), rurální krajinou (venkov) a divočinou. V současné době se na území České republiky nenachází žádná divočina, a tak lze za venkov považovat veškerá území kromě měst.

Venkov, jinak také venkovský prostor, je území tvořené mozaikou sídel a krajiny mezi nimi. Rozlišovány jsou dva druhy přístupů k vymezení venkova. První technický způsob, je využíván spíše pro potřeby regionální politiky, zatímco druhý se snaží vycházet z co nejkomplexnějšího pohledu na dané území a zkoumá kvalitativní i kvantitativní znaky dané oblasti.

V České republice se pro analytické a regionální účely označují jako „venkovské obce“ obce, jenž mají menší počet obyvatel než 2000. Dle OECD je za venkovský prostor označována oblast s nižší hustotou obyvatelstva než 150 obyvatel/km² (Binek a kol., 2007). Při použití tohoto kritéria se jako venkovský prostor jeví celé území Česka kromě hlavního města Prahy. Přesnější určení venkovského prostoru se nabízí za použití stejného kritéria, ale pro jednotlivé obce s rozšířenou působností (Perlín, Hupková, 2010).

Pro stanovení venkovských obcí v malém souboru sídel lze použít „Kritéria vymezení venkovských sídel“ dle Perlína (2003):

- Urbanistická struktura - rozvolněné zástavby, zemědělský statek, rozsáhlé veřejné prostory, nízký podíl zastavěných ploch
- Architektonické znaky – nízkopodlažní zástavby, integrace obytné a dalších funkcí, absence nájemního bydlení, individuální výstavba
- Sociální znaky – konservatismus, tradicionalismus, sousedství, participace, kooperativnost, sdílení společné historie
- Ekonomické znaky – vyjížděka do zaměstnání, zaměstnanost v zemědělství, vyšší podíl samozásobitelství, kutilství
- Veřejná správa – označení obce, postavení obce ve struktuře veřejné správy
- Velikostní znaky – počet obyvatel, hustota zalidnění, rozloha, podíl zastavěné plochy

2.4.2 Zemědělství

„V současné době je zemědělsky využívána více než polovina celkové výměry České republiky.“ Způsob zemědělství lze tedy označit jako jednoho z hlavních činitelů, který podmiňuje fungování krajiny. Zásahy zemědělství do utváření jsou mnohokrát dlouhodobého charakteru a v poměru s délkou lidského života i nevratné (Pozemkové úpravy, 2010).

Toušek a kol. (2008) definuje zemědělství jako „vědomé obhospodařování půdy za účelem výroby rostlinných a živočišných produktů pro uspokojování potřeb lidské společnosti“ a zároveň jako zdroj potravin nutných k výživě obyvatelstva. Zemědělská výroba je tedy hospodářská činnost, kterou společnost uskutečňuje, organizuje a rozmísťuje v rámci určitého prostoru, kde se významnou měrou podílí na vývoji životní úrovně společnosti.

Perlín a Hupková (2010) označují pracovníky v zemědělství za synonyma cenného lidského kapitálu v regionu. Management zemědělských podniků nebo řada soukromých zemědělců svými schopnostmi ovlivňují nejen směr a vývoj svých podniků, ale i celkový lokální či mikroregionální rozvoj. Právě tito lidé mohou nabídnout pracovní příležitosti na venkově. Tato skutečnost nabírá na významu zejména ve znevýhodněných oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí.

Z pohledu klasifikace se zemědělská výroba člení na rostlinnou a živočišnou výrobu. Ukazatelem vyspělého zemědělství je obvykle převaha živočišné výroby nad rostlinou, jelikož hojná část výroby rostlinné je určena pro výrobu živočišnou (Toušek a kol., 2008).

2.4.3 Průmysl

Průmysl je významným odvětvím světového hospodářství. Velmi diferencovaná struktura je jeho charakteristickým rysem. Zatímco se objevovaly stále nové druhy výrob, jiná odvětví postupně ztrácela na významu. Vytvoření klasifikace průmyslu bylo nutné pro sledování vývoje v jednotlivých oborech a odvětvích. Až do roku 1993 byl český průmysl rozdělen na těžký (výroba výrobních prostředků) a lehký (výroba spotřebních předmětů). Obě části se dále členily na 18 základních odvětví. V současnosti se nejčastěji používají kritéria pro členění dle charakteru postavení výrobního procesu k výchozím surovinám. Při použití těchto kritérií je průmysl rozdělen na následující

tří odvětví: těžba nerostných surovin, zpracovatelský průmysl a výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu. Tato strukturalizace vychází z Klasifikace ekonomických činností NACE (Toušek a kol., 2008).

Tradičním tahounem průmyslu v České republice je výroba motorových vozidel a naopak pokles je zaznamenán u těžby a dobývání (www.czso.cz).

2.4.4 Obyvatelstvo

Tvrdí uvádí socioekonomické ukazatele, které se vztahují k místu trvalého pobytu obyvatel, a lze na nich pozorovat dynamiku vývoje v daném místě. Jedná se především o tyto ukazatele: celkový počet obyvatel, migrace, přirozený přírůstek/úbytek populace, věková struktura, struktura zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti, vzdělanostní struktura a spádová oblast dojíždění za prací.

Celkový počet obyvatel

Celkový počet obyvatel je vyjádřen vždy k určitému datu. Obvykle se používají ukazatele jako střední stav obyvatelstva nebo koncový stav obyvatelstva. Střední stav obyvatelstva vyjadřuje počet obyvatel v určitém území ke zvolenému pomyslnému středu, nejčastěji o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. daného roku. Koncový stav obyvatelstva udává celkový počet osob daného území ke konci sledovaného období, zpravidla se jedná o konec kalendářního roku či měsíce (www.czso.cz).

Migrace

Migrací označujeme proces prostorového přemísťování osob přes libovolné hranice, který je spojen se změnou místa bydliště ať už na dobu kratší, delší nebo natrvalo. Za synonymum migrace bývá označováno slovo stěhování. Mezi základní ukazatele, které se sledují v rámci migrace, patří objem migrace, úhrn přistěhovaných a úhrn vystěhovaných vztažené k územní jednotce za určité období (Kalibová, 1198).

Přirozený přírůstek populace

Tak je označován rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých lidí ve sledovaném období (www.czso.cz).

Věková struktura

Struktura obyvatelstva dle věku a pohlaví patří mezi základní charakteristiky obyvatelstva. Věkovou strukturu obyvatelstva vyjadřujeme rozdělením absolutního počtu mužů a žen do jednoletých nebo víceletých skupin. K interpretaci věkové struktury se používá věková pyramida. Jedná se o grafické znázornění struktury obyvatelstva dle pohlaví a věku zároveň (Toušek a kol., 2008).

Struktura zaměstnanosti

Struktura zaměstnanosti dle příslušnosti k sektorům národního hospodářství se často používá v mezinárodních srovnáních jako ukazatel celkové úrovně ekonomického rozvoje. Národní hospodářství se obvykle člení na tři sektory – primér (zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov), sekundér (průmysl a stavebnictví) a terciér (obchod, služby a další.). Zaměstnanost v dílčích sektorech se mění dle strukturálních změn ekonomiky a společnosti (Toušek a kol., 2008).

Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti (%) se vyjadřuje jako podíl počtu nezaměstnaných k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu, kdy za nezaměstnané jsou označeni lidé, kteří nemají zaměstnání, ale aktivně ho hledají (jsou zapsáni na úřadu práce). Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je pak součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob (Jurečka a kol., 2010).

Vzdělanostní struktura

Vzdělání ovlivňuje některé demografické jevy a procesy jako např. sňatkový věk, počet dětí v rodině, rozvodovost či migraci. Vzdelaností obyvatelstva je dosažený stupeň vzdělání. Český statistický úřad používá následující rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání: základní, střední odborné, vyučení s maturitou, úplné střední odborné, úplné střední všeobecné, vysokoškolské, bez vzdělání a nezjištěno (Veselá, 2003).

Spádová oblast dojíždění za prací

Spádová oblast pracovního mikroregionu je tvořena obcemi, které se nacházejí kolem centra pracovního mikroregionu a jsou s ním funkčně propojeny intenzivní dojížděnkou za prací (www.czso.cz).

3. CÍLE PRÁCE

Cíl 1 : Výběr dohromady tří vhodných lokalit, kde byla zpracována komplexní pozemková úprava, za účelem zhodnocení projekce plánu společných zařízení v závislosti na socioekonomických podmínkách.

Cíl 2 : Zpracování analýzy komplexních pozemkových úprav ve vybraných územích dle prvního cíle.

Cíl 3 : Zpracování analýzy vývoje vybraných socioekonomických ukazatelů pro jednotlivá území.

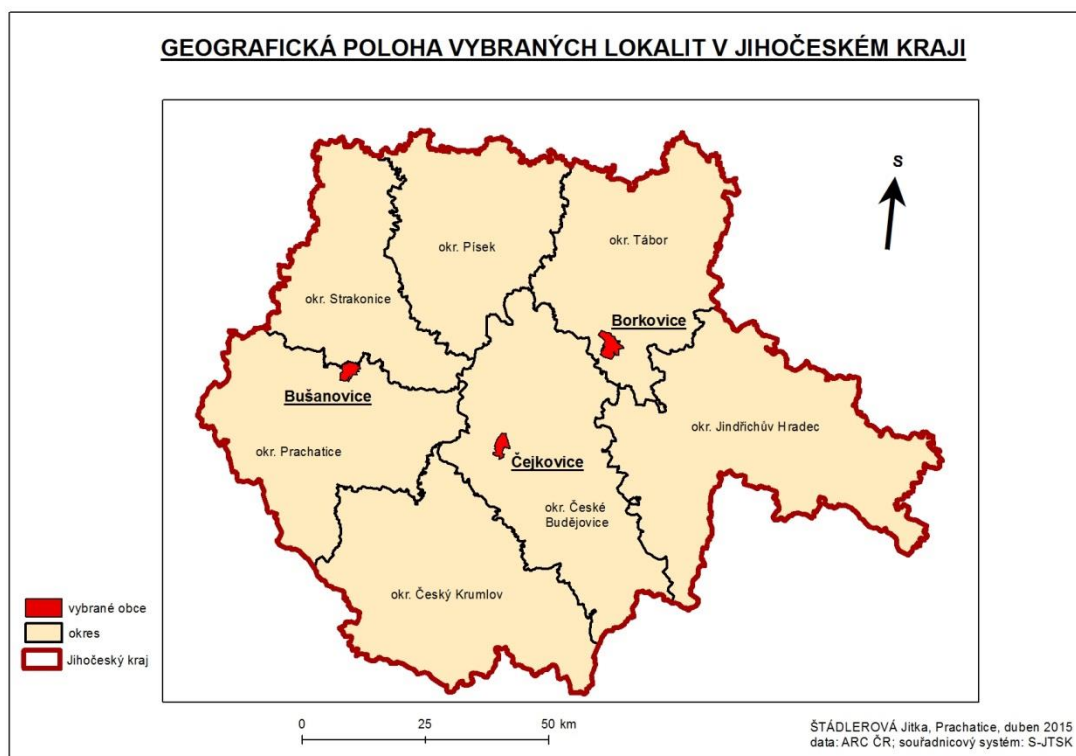
Cíl 4 : Celkové zhodnocení zpracovaných analýz a posouzení vlivu projekce plánu společných zařízení v závislosti na socioekonomických faktorech.

4. MATERIÁL A METODIKA

4.1 VÝBĚR LOKALITY

Pro tuto diplomovou práci bylo v první řadě nutné vybrat vhodné obce s proběhlou kompletní pozemkovou úpravou, jejichž celkový počet jsem stanovila na tři katastrální území, neboli tři kompletní pozemkové úpravy. Prvním požadavkem na komplexní pozemkové úpravy bylo datum zapsání do katastru nemovitostí v období let 2001 – 2005 a to z toho důvodu, aby navržená společná zařízení v současné době byla již realizována a já tak mohla posoudit jejich vliv v závislosti na socioekonomických faktorech. Poté jsem se snažila vybrat obce, které by svou geografickou polohou byly vzájemně odlišné a vliv socioekonomických faktorů se tak mohl u každé obce projevit jiným způsobem a v rozdílném rozsahu. Mezi zájmové obce jsem tedy vybrala obec Borkovice, která se nachází poblíž středně velkého města Veselí nad Lužnicí. Dále obec Bušanovice ležící v klidné části šumavského podhůří a poslední vybranou obcí jsou Čejkovice, které se nachází v bezprostřední blízkosti Českých Budějovic, krajského města Jihočeského kraje.

Obr. č. 1: Geografická poloha vybraných obcí

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 DATA

Pro zpracování této práce byly jednotlivé dokumentace k pozemkovým úpravám poskytnuty projektovou kanceláří Geopozem CB s. r. o. se sídlem Staroměstská 1504/1, 370 04 České Budějovice, ve které byly před lety zpracovány. Vzhledem ke stáří komplexní pozemkové úpravy v Bušanovicích, bylo v tomto případě pro lepší zpracování analýzy nutné nahlédnout ještě do Generelu KoPÚ, který byl k dispozici v archivu na pobočce Krajského pozemkového úřadu v Prachaticích. Pro analyzování návrhu ÚSES v KoPÚ Bušanovice bylo potřeba ještě dohledat Generel místního systému ekologické stability, ze kterého vychází návrh ÚSES. Avšak tento generel si pracovníkům Pozemkového úřadu nepodařilo najít, a proto nebyla zpracována podrobná analýza návrhu ÚSES jako dalších obcí.

Pro analýzu socioekonomických ukazatelů ve vybraných obcích byla data pořízena u Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) v Českých Budějovicích. Ukazatele celkového počtu obyvatelstva, migrace, přirozeného přírůstku a celkového přírůstku byly volně k dispozici na webových stránkách ČSÚ. Zbývající ukazatele

jako jsou věková struktura, vzdělanostní struktura, zaměstnanost v zemědělství apod. jsem si vyžádala u výše zmíněné pobočky ČSÚ. V rámci analýzy socioekonomických ukazatelů jsem do své práce chtěla připojit i vývoj nezaměstnanosti v letech 1990 - 2010. Český statistický úřad vede data na úrovni obcí pouze v období 2000 - 2011 a během tohoto období se celkem třikrát pozměnila metodika měření ukazatelů nezaměstnanosti, tudíž data za celé sledované období jsou mezi sebou neporovnatelná.

Pro zpracování kartografického výstupu byl použit softwarový program ArcGIS 10.0 s použitím dat ArcČR 500.

4.3 VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Pro tvorbu diplomové práce bylo na počátku všech prací důležité pečlivě nastudovat odpovídající odbornou literaturu a následně na základě svých poznatků popsat základní teorii dané problematiky v literární rešerši. Hlavní část výzkumu lze rozdělit do oblastí a to na vypracování analýzy návrhu společných zařízení ve vybraných KoPÚ a vypracování analýzy zvolených socioekonomických faktorů pro obce Borkovice, Bušanovice a Čejkovice a následně zhodnocení výsledků zmíněných analýz.

Analýza návrhů společných zařízení byla vytvořena pro každou obec zvlášť na základě nastudování textových i grafických souborů dokumentace návrhu komplexní pozemkové úpravy. Vlastní zpracování analýz je rozděleno podle obcí a poté na základní informace o dané KoPÚ a popis stěžejních navrhovaných opatření v rámci ochrany zemědělského půdního fondu, vodohospodářských opatření, opatření ke zpřístupnění pozemků a k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability.

Ve vlastním zpracování této analýzy jsem narazila v jednotlivých návrzích plánů společných zařízení na různá značení cest, která jsem do své práce převzala. Pro zpřehlednění značení uvádím označení jednotlivých cest v tabulce na následující straně.

Tab. č. 1: Přehled značení cest v jednotlivých návrzích KoPÚ

Přehled značení cest v jednotlivých návrzích KoPÚ			
	KoPÚ Borkovice	KoPÚ Bušanovice	KoPÚ Čejkovice
hlavní polní cesta	HPC	C/RC	CH
vedlejší polní cesta	VPC	C/RC	CV
polní cesta travní	OPC	Ct	CVp

*RC – cesta navržená k rekonstrukci

Zdroj: vlastní zpracování

Dále v rámci jednotlivých návrhů cest uvádím návrhové parametry v těchto formátech P 4,0/30/F(IV – VI), Pv 4,0/30/F(IV – VI) přičemž platí, že:

P = hlavní polní cesta

Pv = vedlejší polní cesta

4,0 = šířka cesty v koruně (m)

30 = návrhová rychlost

F = dopravní zatížení dle ON 730 61 18 (v návrhu KoPÚ Čejkovice se uvádí římská číslice)

Analýza socioekonomických ukazatelů zpracovává a hodnotí následující ukazatele: celkový počet obyvatelstva, přirozený přírůstek, migrační přírůstek, celkový přírůstek, věkovou strukturu, vzdělanostní strukturu, počet ekonomicky aktivních osob v zemědělství a podíl zemědělské a orné půdy na celkové výměře katastrálního území. Data jsou zpracována do přehledných tabulek, které jsou uvedeny společně s komentářem v textové části, popřípadě v přílohách.

4.4 ZÁKLADNÍ POPIS VYBRANÝCH LOKALIT

4.4.1 Borkovice

Obec Borkovice se nachází na území Jihočeského kraje přibližně 5km západním směrem od města Veselí nad Lužnicí v okrese Tábor. Sousedními obcemi jsou obce Sviny, Mažice, Zálší, Komárov, Vlastiboř, Vesce, Dráčov a Žišov. Katastrální území Borkovice (číslo k. ú. 607606) zaujímá svou rozlohou cca 15,83 km² a k 31. 12. 2013 zde žilo 224 obyvatel (www.cuzk.cz, www.czso.cz).

Z pohledu využití území převládají lesní pozemky, které se rozkládají téměř na polovině katastrálního území Borkovice. Další necelou čtvrtinu území pokrývá orná půda. Trvalé travní porosty (TTP) zaujímají přibližně 234 ha, což odpovídá necelým 15 % z celkové výměry. Celkový podíl zemědělské půdy v obci Borkovice je 39,01 %.

Tab. č. 2: Využití území v obci Borkovice ke dni 8. 3. 2015

VYUŽITÍ ÚZEMÍ	ROZLOHA [ha]	PODÍL Z CELKOVÉ VÝMĚRY
orná půda	384,02	24,23%
zahrady	7,46	0,47%
TTP	233,97	14,78%
lesy	783,85	49,53%
vodní plochy	94,00	5,94%
zastavěné plochy	10,16	0,65%
ostatní plochy	69,53	4,40%

Zdroj: ČÚZK, vlastní zpracování

Významný je i podíl vodních ploch, které se rozkládají na 94 ha. Důvodem jsou rozsáhlá blata a rašelinová ložiska, která se kolem obce nacházejí. Rašelina se zde dříve těžila, nyní se zde nachází PR Borkovická blata, PR Kozohlůdky a PP Veselská blata. Územím protéká Bechyňský potok a uměle vytvořená Blatská stoka, do které se vlévá menší vodoteč zvaná Brod. Oblast Borkovic je poměrně rovinné území s nadmořskou výškou kolem 415 m n. m. (www.mapy.cz).

4.4.2 Bušanovice

Obec Bušanovice (číslo k. ú. 616273) se nachází v krajině Šumavského podhůří severo-západně od města Vlachovo Březí v okrese Prachatice. K obci nyní přináležejí jedna místní část – Želibořice a vsi Beneda, Dolní Nakvasovice a Horní Nakvasovice. Nutno podotknout, že KOPÚ Bušanovice byla zpracována pouze pro oblast Bušanovic a Benedy. Dolní a Horní Nakvasovice mají své vlastní pozemkové úpravy. Bušanovice sousedí s obcemi Zálezly, Vlachovo Březí, Újezdec, Tvrzice a Předslavice. Rozloha katastrálního území činí 5,9 km² a k 31. 12. 2013 zde žilo 253 obyvatel (www.cuzk.cz, www.czso.cz).

Vzhledem k tomu, že Bušanovice leží v šumavském podhůří, nachází se zde značně zvlněný terén. Nejvyšším bodem je vrchol Uhřice (822 m n. m.) a naopak nejnižší položeným bodem je místo, kde Černý potok opouští katastrální území a nadmořská výška je 500 m. Z celého katastrálního území odvádí vodu již zmiňovaný Černý potok a dále se zde nachází 17 nepojmenovaných rybníků a vodních nádrží (www.mapy.cz).

Z hlediska land use zhruba 1/3 území pokrývá orná půda a další necelou třetinu tvoří trvalé travní porosty. Zemědělská půda tak tvoří více jak 65 % z celkové výměry. Lesy zaujímají téměř 24 % území. Zbývajících 10 % výměry zahrnuje ostatní plochy, zahrady, vodní plochy a zastavěné území (www.cuzk.cz).

Tab. č. 3: Využití území v obci Bušanovice ke dni 8. 3. 2015

VYUŽITÍ ÚZEMÍ	ROZLOHA [ha]	PODÍL Z CELKOVÉ VÝMĚRY
orná půda	203,88	34,54 %
zahrady	7,85	1,32 %
TTP	183,69	31,12 %
lesy	140,32	23,76 %
vodní plochy	6,45	1,08 %
zastavěné plochy	5,32	0,89 %
ostatní plochy	43,06	7,29 %

Zdroj: ČÚZK, vlastní zpracování

4.4.3 Čejkovice

Obec Čejkovice leží západním směrem vedle krajského města České Budějovice. Dalšími sousedy jsou obce Dasný, Češňovice, Břehov, Dubné a Branišov. Katastrální území Čejkovice u Hluboké nad Vltavou (číslo k. ú. 618993) se rozkládá na území 9,56 km² a k 31. 12. 2013 zde bylo evidováno 369 obyvatel (www.cuzk.cz, www.czso.cz).

Území Čejkovic je rovinné s maximální nadmořskou výškou 400 m. Severní částí území prochází silnice I. třídy č. 20 Karlovy Vary – Plzeň – Písek – České Budějovice a dále dvě nadzemní elektrická vedení (400 kV a 110 kV). V jižní polovině katastrálního území se nachází všechny významné vodní plochy, které zaujímají svou rozlohou 20 % z celkové výměry. Konkrétně se jedná o Čejkovický rybník, Mlýnský rybník, Blatec, Vyšatov a další nepojmenované rybníky/nádrže. Dále Dehtářský potok společně se soustavou stok, které vzájemně propojují tyto rybníky. Orná půda zabírá 42 % území a společně s TTP tak zemědělská půda činí cca 600 ha (62,36 %). Lesy zde pokrývají pouhých necelých 12 % z celkové výměry (www.mapy.cz, www.cuzk.cz).

Tab. č. 4: Využití území v obci Čejkovice ke dni 8. 3. 2015

VYUŽITÍ ÚZEMÍ	ROZLOHA [ha]	PODÍL Z CELKOVÉ VÝMĚRY
orná půda	404,04	42,27 %
zahrady	8,23	0,86 %
TTP	192,03	20,09 %
lesy	112,02	11,72 %
vodní plochy	191,53	20,04 %
zastavěné plochy	7,40	0,77 %
ostatní plochy	40,65	4,25 %

Zdroj: ČÚZK, vlastní zpracování

5. VÝSLEDKY A DISKUZE

5.1 ANALÝZA KOMPLEXNÍCH POZEMKOVÝCH ÚPRAV VE VYBRANÝCH LOKALITÁCH

Tato kapitola popisuje obecné informace o pozemkových úpravách Borkovice, Bušanovice a Čejkovice a dále se zaměřuje na stručný popis navržených plánů společných zařízení uvedených pozemkových úprav.

5.1.1 Základní informace o KoPÚ Borkovice

Komplexní pozemková úprava Borkovice byla zahájena dne 16. 12. 1995 na žádost vlastníků nadpoloviční výměry zemědělské půdy (ZP). Hlavními důvody byla potřeba vytvoření prostorového a funkčního uspořádání pozemků a vlastnických práv k nim a dále potřeba zajištění celospolečenských požadavků na tvorbu a ochranu krajiny a životního prostředí. Tato pozemková úprava zasahovala do dalších katastrálních území a to do k. ú. Mažice, k. ú. Sviny, k. ú. Vlastiboř u Soběslavi a k. ú. Žišov u Veselí nad Lužnicí. Odpovědným pracovníkem Pozemkového úřadu v Táboře za vedení pozemkové úpravy byla Miroslava Škrdletová.

Výměra obvodu pozemkové úpravy činila 1503 ha. Před zahájením pozemkové úpravy zde bylo evidováno celkem 2757 vlastnických parcel. Tento počet se po ukončení snížil o více jak 70 %, a to na 791 parcel. Při úvodním jednání bylo registrováno 410 listů vlastnictví. Pro společná zařízení bylo použito 16 ha půdy v majetku státu a k tomu 2 ha půdy obecní. Komplexní pozemková úprava byla ukončena dne 17. 12. 2004 a zapsána do katastru nemovitostí 27. 12. 2004.

V roce 2011 byla z vlastní iniciativy Pozemkového úřadu v Táboře zahájena jednoduchá pozemková úprava, ve které 3 ha obvodu pozemkové úpravy tvořily dvě parcely/dva vlastnické listy. Pozemková úprava byla ukončena ke dni 10. 4. 2012 a zapsána do katastru nemovitostí k 18. 4. 2012 (www.eagri.cz).

5.1.2 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Borkovice

Plán společných zařízení se zakládal především v provedení opatření ke zpřístupnění nově navržených pozemků vlastníků, v opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability a dále také v provedení vodohospodářských opatření.

Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu byla prozkoumána erozní činnost v řešeném území a výsledky průzkumu ukázaly, že z tohoto hlediska zemědělský půdní fond nevyžaduje žádnou zvláštní ochranu.

Vodohospodářská opatření byla v Borkovicích komplexně řešena již v 70. letech minulého století, kdy došlo k optimalizaci odtokových poměrů systémem úprav toků, kanálů a vybudováním drenážního systému. Vzhledem k minimálním spádovým poměrům v území bylo doporučeno toto dílo pečlivě udržovat v plné funkční schopnosti a naopak nebylo možné doporučit revitalizační opatření, které by vedla ke zpomalení toku. Upravené vodní toky a kanály bylo potřeba doplnit o břehové a doprovodné porosty a současně i rozšířit jejich pozemky o cca 2 - 3 m. Tato problematika byla podrobně zpracována v plánu ÚSES.

V lokalitě kanálu HMZ 1-005-03 (v délce 130 m) bylo potřeba vyřešit nevyhovující stav, jelikož v blízkosti kanálu se nacházela zamokřená deprese, kterou suchý kanál nedokázal odvodnit, a místo nebylo možné zemědělsky využívat. Návrh zahrnoval zatrubnění patřičného úseku betonovým potrubím (DN 200 - 300 mm v délce 130 m), zavedení dvou zašterkovaných záchytných drénů o délce 212 m a úpravy sklonu povrchu.

Cestní síť byla dostatečná, avšak nedokázala zajistit přístup ke všem nově navrženým pozemkům. V první řadě se jednalo o kompletní rekonstrukci hlavní polní cesty (HPC) v délce 1240 m, která byla navržena jako dvoupruhová zpevněná vozovka s oboustranným příkopovým odvodněním v kategorii P 6,0/40. Dále byla navržena rekonstrukce u dalších pěti vedlejších polních cest v kategorii Pv 4,0/30 (VPC2, 9, 10, 11, 13). Z velké části se jednalo o opravy podložních vrstev a stávajícího krytu. Cesty VPC1, 3, 4, 8 byly v uspokojivém stavu a opravy či dostavby nebyly nutné. Cestní síť byla nově doplněna cestami VPC 12, 14 a dalšími deseti ostatními polními cestami (OPC5, 6, 7, 15, 16, 17a, 17b, 18 - 22). OPC jsou navrženy k sezónnímu využití, z tohoto důvodu byl vymezen zatravněný pozemek s parametry Pv 4/20 bez dalších technických úprav. Celkově tedy bylo navrženo 8050 m nových cest, z toho 990 m zpevněných a 7060 m travních cest a dále bylo doporučeno 5070 m k rekonstrukci.

Přehled nově navržených cest v rámci KoPÚ Borkovice:

VPC 12 – nově navržená zpevněná cesta (660 m), návrhové parametry Pv 4,0/30

VPC 14 – oprava 770 m stávající cesty + výstavba nové cesty (330 m), Pv 4,0/30

Další objekty jako sjezdy, propustky včetně podrobného popisu cest jsou uvedeny v příloze č. 1 Přehled polních cest v k. ú. Borkovice.

Skladebné prvky ÚSES byly vymezeny na základě podrobného terénního průzkumu, zpracovaného generelu a prováděné pozemkové úpravy. Konkrétně byly vymezeny 2 regionální biocentra (RBC), přičemž RBC Borkovická blata bude zpracováno v rámci jiného dokumentu, dále 4 lokální biocentra (BC), 2 regionální biokoridory (RBK), 5 lokálních biokoridorů (BK) a 6 interakčních prvků (IP).

Jižní část řešeného území byla poměrně intenzivně zemědělsky obdělávána. Pro dodržení parametrů velikosti ÚSES bylo tedy nutné část orné půdy zatravnit a to zejména v oblasti kolem vodotečí. U těchto ploch s travním porostem bylo nutné provádět pravidelnou údržbu kosením (1x – 2x ročně) a nepoužívat na nich chemické prostředky a hnojiva. Ve velké části biokoridorů a interakčních prvků bylo potřeba vysadit břehové a doprovodné porosty, které zde chyběly. Výsadba dřevin s širokou variabilitou porostu a vertikální členitostí měla významný vliv nejen na funkci ÚSES, ale zároveň i na krajině-estetickou funkci a potlačení větrné eroze rozčleněním rozsáhlých lánů orné půdy. Systém ÚSES byl navržen tak, aby nebyly narušeny drenážní systémy. Nejvýznamnější návrhy a doporučení jsou shrnuty v následující tabulce.

Tab. č. 5: Přehled hlavních prvků v návrhu plánu ÚSES (KoPÚ Borkovice)

OZNAČENÍ	NÁZEV	VÝMĚRA DÉLKA/ŠÍŘKA
HLAVNÍ PRVKY NÁVRHU		
BC1	Zadní díly	3,00 ha
ornou půdu zatravnit lučním porostem s pravidelným kosením, souvislá výsadba dřevin podél koryta toku, výsadba solitérních stromů a keřů ve vlastní ploše BC		
BC2	Svinenské blato	0,40 ha
přirozený vývoj, ochrana toku před hospodářskými zvířaty, provést podrobné mapování biotopů a lokalitu vyhlásit za Zvláště chráněné území - přírodní rezervaci		
RBC3	Kozohlůdky	85,00 ha
opatření provádět dle Plánu péče Přírodní rezervace, nutné odstranění nevhodných náletových dřevin, uzavření odvodňovacích stok v rezervaci		

BC4	Lapáček	4,40 ha
v úseku Bechyňského potoka obnova břehových a doprovodných porostů, neprovádět technické úpravy koryta, podpora přirozené revitalizace toku, pravidelné kosení lučních porostů, výsadba skupinek dřevin nebo soliterních stromů		
BC5	Přední Chroustov	0,25 ha
zachovat pás listnatých dřevin na levém břehu Blatské stoky a ponechat je přirozenému vývoji včetně Blatské stoky, občasný zdravotní řez, omezení přístupu hospodářských zvířat, obhospodařování luk/pastvin extenzivnějšími způsoby		
BK1	Svinenský potok I	2150 / 15-20 m
zatravnění a výsadba dřevin v prostoru mezi polní cestou a tokem, pravidelné kosení, biokoridor dále pokračuje mimo řešené k. ú.		
BK2	Svinenský potok II	950 / 15-20 m
BK bude vymezen v celém úseku mimo řešené k. ú., a to na pravém břehu potoka, základem realizace je výsadba dřevin na zatravněném pásu		
BK3	Brod	1650 / 20 m
tok a břehový porost ponechat přirozenému vývoji, nutná údržba koryta - odtěžený materiál neukládat na březích toku, obnova břehových a doprovodných porostů, navazující luční porost využívat extenzivnějšími způsoby v celé lokalitě		
RBK4	Blatská stoka I	1100 / 50-60 m
tok a břehový porost ponechat přirozenému vývoji, nutná údržba koryta, neprovádět technické úpravy toku, obnova břehových a doprovodných porostů, navazující luční porost využívat extenzivnějšími způsoby		
RBK5	Blatská stoka II	580 / 100 m
tok a břehový porost ponechat přirozenému vývoji, nutná údržba koryta, neprovádět technické úpravy toku, na levém břehu je uvažována výstavba malé vodní nádrže, v úseku bez dřevin obnova břehových a doprovodných porostů, využití lučních porostů stejně jako v RBK4, znovu zatravnění poliček orné půdy nad komunikací, odstranění skládky, zamezení přístupu hospodářských zvířat do břehového porostu a toku		
RBK6	Blatská stoka III	320 / 100 m
ponechání celé lokality přirozenému vývoji, nutná údržba koryta bez technických úprav, luční porosty stejně jako v RBK4, omezení pohybu hospodářských zvířat do břehového porostu a koryta toku		
BK7	Bechyňský potok I	1350 / 20-80 m
obnova břehových a doprovodných porostů v celém úseku Bechyňského potoka, tok ponechat přirozenému vývoji, podpora přirozené revitalizace toku, u lučních porostů zajištění extenzivnějších způsobů obhospodařování, pravidelné kosení		
BK8	Bechyňský potok II	1800 / 20-70 m
stejně jako u BK7		
IP1	Borkovická stoka	2850 / 5 m
vytvoření zatravněného pásu ve střední části prvku a na dalších menších místech, základem realizace IP je výsadba dřevin v celém úseku		
IP2	Alej ke Svinům	1200 / 5 m
oboustranná dosadba starších odrostků v celém úseku		
IP3	Jezero	0,65 ha
komplexní obnova rybníčku, rekonstrukce doprovodné zeleně		
IP4	Alej k Mažicům	1100 / 5 m
stejně jako v IP2		
IP5	U zemědělského objektu	330 / 3 m
postupná náhrada stárnoucí topolové linie přirozeně rostoucími dřevinami		

IP6	Polní cesty	2400 / 3 m
vytvoření zatravněných pásů podél polních cest + výsadba jednostranné linie dřevin		

Zdroj: KoPÚ Borkovice - Návrh společných zařízení, vlastní zpracování

5.1.3 Základní informace o KoPÚ Bušanovice

Komplexní pozemková úprava v Bušanovicích byla zahájena již 1. 1. 1996 na žádost vlastníků nadpoloviční výměry zemědělské půdy, přičemž hlavní impulz přišel z obce. Hlavními důvody, stejně jako u předešlé obce, byly potřeby vytvoření prostorového a funkčního uspořádání pozemků a vlastnických práv k nim a dále zajištění celospolečenských požadavků na tvorbu a ochranu krajiny a životního prostředí. Obec Bušanovice náležela do spádové oblasti Pozemkového úřadu Prachatice, za který jako odpovědný pracovník pozemkového úřad uvedl samotnou KoPÚ František Šebesta.

Celková výměra obvodu pozemkové úpravy byla stanovena na 409 ha, což odpovídá přibližně 70 % plochy katastrálního území. Před zahájením KoPÚ počet dotčených vlastnických parcel činil 1352 parcel. Po ukončení pozemkové úpravy bylo evidováno 491 nově vzniklých parcel, došlo tedy ke snížení jejich počtu o cca 63 %. Do KoPÚ vstupovalo celkem 133 listů vlastnických. Pro společná zařízení poskytl stát 2,9 ha půdy. Potřebnou zbylou část 2,25 ha půdy věnovala sama obec. Komplexní pozemková úprava byla ukončena ke dni 16. 03. 2001 a v tentýž den byla zapsána do katastru nemovitostí (dále KN).

Po této komplexní pozemkové úpravě byla v roce 2005 zahájena ještě jednoduchá pozemková úprava. Důvodem bylo zpřístupnění pozemků a uspořádání vlastnických práv a vztahů. JPÚ zahrnovala 22 parcel o celkové výměře 5,1 ha a vstupovalo do ní 6 listů vlastnických. V rámci pozemkové úpravy byly realizovány cesty o délce 275 m, pro něž byly použity obecní pozemky. Jednoduchá pozemková úprava byla ukončena 8. 6. 2006 a ve stejný den i zapsána do KN (www.eagri.cz).

5.1.4 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Bušanovice

Plán společných zařízení v rámci komplexní pozemkové úpravy v Bušanovicích byl zaměřen hlavně na vodohospodářská opatření, opatření ke zpřístupnění pozemků a na protierozní opatření.

V této práci bylo již zmíněno, že se Bušanovice nachází v podhůří Šumavy a s ohledem na členitý terén byla řešena erozní ohroženost půd. Průzkum ukázal, že nejvíce erozně ohrožené půdní bloky byly ty, kde spád dosahoval 8 – 25 % nebo měly příliš velkou délku svahu. Výsledné protierozní opatření bylo převedení 21 půdních bloků na trvalé travní porosty. Nebyla navržena žádná opatření technického charakteru.

V řešeném území byl již v 70. a 80. letech vybudován rozsáhlý odvodňovací systém na zemědělských půdách. V rámci vodohospodářských opatření bylo navrženo zrekonstruovat tento systém v pěti vymezených lokalitách.

V rámci návrhu cestní sítě bylo doporučeno pět cest k plné rekonstrukci (RC2, 8, 11, 14, 17 a 21), které dohromady čítaly 2305 m. Tyto rekonstrukce se dle Generelu KoPÚ zakládaly z velké části na rozrytí a dosypání podkladu kamenivem, prolití asfaltem a provedení penetračního živичného makadamu s dvojnásobným nátěrem. Dále bylo navrženo 9 nových cest o celkové délce 3303 m (C1, 4, 7, 10, 12, 15, 16, 18, 20), jejichž zpevnění spočívalo v odstranění ornice, položení podkladní vrstvy šterkopísku, potom z vibrovaného šterku či hrubého dreného kameniva a následným prolitím asfaltem. Bezprašná vrstva byla udělána z penetračního živичného makadamu s dvojnásobným nátěrem. Celý návrh byl doplněn ještě šesti travními cestami (Ct3, 6, 9, 13, 19), pro které byl vyčleněn pruh pozemků široký 6 m, a jejich souhrnná délka byla 1648 m.

Přehled nově navržených cest v rámci KoPÚ Bušanovice:

C1 – nově navržená zpevněná cesta (428 m), návrhové parametry Pv 4,5/30/F

C4 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (538 m), návrhové parametry Pv 5,0/30/F

C7 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (25 m), návrhové parametry Pv 3,5/30/F

C10 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (145 m), návrhové parametry Pv 4,0/30/F

C12 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (79 m), návrhové parametry Pv 3,3/30/F

C15 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (425 m) s jednostranným příkopem, návrhové parametry Pv 3,0-4,0/30/F

C16 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (405 m) s jednostranným příkopem, návrhové parametry Pv 4,0/30/F

C18 – nově navržená cesta (1198 m), z toho 918 m zpevněná, prašná cesta Pv 4,0/30/F a 280 m travní komunikační pruh, Pv 5,0/30

C20 – nově navržená zpevněná, prašná cesta (150 m), Pv 4,5/30/F

RC5 – zpevněná, prašná cesta (230 m), z toho 135 m rekonstrukce a 95 m nová výstavba, Pv 4,5/30/F

Základní informace o rozsahu ostatních cest jsou uvedeny v příloze č. 2 Hodnocení rozsahu navržených komunikací v extravilánu katastru v rámci KoPÚ Bušanovice.

Návrh plánu ÚSES vychází ve zpracovaném generelu pro KoPÚ Bušanovice ze zvláštního Generelu místního systému ekologické stability, který už se vzhledem k stáří KoPÚ, bohužel nepodařilo dohledat ani v archivu na Pozemkovém úřadu Prachatice. Z tohoto důvodu v této části není plán ÚSES podrobněji rozpracován.

5.1.5 Základní informace o KoPÚ Čejkovice

V Čejkovicích byla komplexní pozemková úprava zahájena 27. 10. 1998 a to na žádost vlastníků nadpoloviční výměry ZP. Stejně jako u obou předešlých pozemkových úprav i zde bylo provedení KoPÚ dáno potřebou vytvoření prostorového a funkčního uspořádání pozemků včetně vlastnických práv k nim a potřebou zajištění celospolečenských požadavků na tvorbu a ochranu krajiny a životního prostředí. Z důvodu změn katastrální hranice byly do obvodu pozemkové úpravy začleněny i některé pozemky ze sousedních katastrálních území Dasný a Haklovy Dvory. Část pozemků po dokončení KoPÚ přejde do k. ú. Břehov. Pozemková úprava byla vedena Pozemkovým úřadem v Českých Budějovicích a jako odpovědný pracovník je uváděna Marie Bergerová.

Obvod pozemkové úpravy činil 647 ha a zahrnoval 871 vlastnických parcel, jejichž počet se po ukončení KoPÚ snížil na 587 ks. To odpovídá poklesu o 33 %. Do pozemkové úpravy vstupovalo 169 vlastnických listů. Pro společná zařízení bylo použito 9,4 ha půdy z majetku obce a 3,3 ha půdy z majetku státu. Komplexní pozemková úprava byla ukončena dne 22. 4. 2002 a zapsána do katastru nemovitostí byla ke dni 28. 1. 2003 (www.eagri.cz).

5.1.6 Analýza plánu společných zařízení KoPÚ Čejkovice

Plán společných zařízení spočíval zejména v provedení opatření ke zpřístupnění nově navržených pozemků vlastníků a dále opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability.

Území obce se rozkládá v rovinaté oblasti Českobudějovické pánve. Oblast je charakteristická pro své velmi nízké převýšení. Vodní eroze zde byla předpokládána velmi nízká a tento předpoklad byl následně výpočty potvrzen. Z tohoto důvodu nebyla navrhována protierozní opatření.

V rámci komplexní pozemkové úpravy nebyla navrhována žádná technická vodohospodářská opatření. V okolí Dehtářského potoka, kde dochází k rozlivům na okolní zemědělskou půdu, bylo doporučeno převedení zbývající orné půdy na trvalé travní porosty. Toto opatření zabrání transportu humózních látek během zvýšených průtoků. Dále bylo doporučeno odstranit soukromě zřízené lávky a domovní odpad z koryta Dehtářského potoka a toto koryto pravidelně udržovat, aby nedocházelo k zanášení a zúžení profilu koryta.

V průběhu řešení pozemkové úpravy se cestní síť jevila jako dostatečná, ale z velké části byla potřebná rekonstrukce. Rekonstrukce byla navrhována pro 9 hlavních a vedlejších polních cest, které dohromady činily 4969 m. U asfaltových cest oprava spočívala ve vyspravení výtluků a obnově asfaltového povrchu u některých dalších cest bylo navrženo rozrytí stávajícího povrchu, doplnění kameniva a provedení penetračního makadamu s nátěrem. Oprava vedlejších cest se zakládala na rozrytí podkladu, dosypání kamenivem a následným posypem kamenivem drceným.

Přestože stávající cestní síť byla hodnocena jako dostatečná, byla doplněna novými cestami CH6, CH7, CV3 a CV4 o celkové délce 1525 m, přičemž bylo navrženo ještě dalších 27 vedlejších polních cest s travním porostem CVP1-27, čítajících dohromady 11585 m. U těchto travních cest byl ponechán původní druh pozemků, dokud nevznikla potřeba jejich realizace.

Přehled nově navržených cest v rámci KoPÚ Čejkovice:

CH6 – nově navržená cesta o délce 734 m s návrhovými parametry P 4,0/30/IV

CH7 – rekonstrukce 856 m stávající cesty + navazující výstavba 318 m zpevněné cesty s návrhovými parametry P 4,5/30/V

CV3 – navržená zpevněná cesta o délce 371 m s návrhovými parametry P3,0/20/VI

CV4 – navržená zpevněná cesta o délce 417 m s návrhovými parametry P3,5/30/VI

Základní informace o rozsahu ostatních cest jsou uvedeny v příloze č. 3 Hodnocení rozsahu polních cest v obvodu pozemkové úpravy Čejkovice.

V katastrálním území Čejkovice byl vypracován projekt Územního systému ekologické stability tzv. ÚSES již před zahájením komplexní pozemkové úpravy a obsahoval rozmístění biocenter (BC), biokoridorů (BK) a interakčních prvků (IP) i jejich skladbu na lokální úrovni. Kostra ekologické stability byla dostačující a návrhem v plánu společných zařízení byla ještě více posílena. Hlavními posilovacími prvky návrhu bylo vytvoření zatravněných pásů podél toků, výsadbou doprovodné zeleně zejména v okolí Dehtářského potoka, dosadbou keřového patra v biokoridorech, odstraněním deponií, odstranění poškozených stromů a zákaz používání chemických prostředků a průmyslových případně statkových hnojiv v blízkosti vody. Hlavní charakteristické prvky návrhu plánu ÚSES jsou uvedeny v přehledné tabulce níže.

Tab. č. 6: Přehled hlavních prvků v návrhu plánu ÚSES (KoPÚ Čejkovice)

OZNAČENÍ	NÁZEV	VÝMĚRA
HLAVNÍ PRVKY NÁVRHU		
BC1	Češňovické	0,87 ha
výsadba, podsadba dřevin a postupné převedení na víceetážový různověký porost		
BC2	V Borech	2,13 ha
pravidelná údržba sekáním travního porostu 2x ročně (dále TP)		
BC3	Čejkovický rybník	3,00 ha
odstranění starých deponií, urovnání povrchu, zatravnění s pravidelnou údržbou sekání TP 2x ročně, dosadba dřevin na severním břehu		
BC4	U Mlýnského potoka	3,44 ha
obnova břehového porostu (vytvoření ochranného pásu 10 m TTP, pravidelná údržba sekáním, dosadba dřevin), nová výsadba po SV okraji přivaděče toku v úseku od Dehtářského potoka		
BC5	Motovidlo	10,75 ha

odstranění deponií současně s těžbou sedimentu v rámci obnovy rybníka		
BC6	Rybník Vyšatov	71,27 ha
celý rybník zachovat jako významné hnízdiště/shromaždiště vodního ptactva, pravidelná údržba sekáním TP		
BK1	Dubový	5,39 ha
v úseku B výsadba dřevin, v úseku C a D rekonstrukce/obnova za pomoci kácení vybraných stromů s následnou dosadbou dřevin + výsadba souvislého keřového patra, výsadba doprovodného vegetačního krytu podél komunikace v úseku E		
BK2	Dehtářský potok	3,85 ha
vytvoření ochranných pásů travního porostu s pravidelným sekáním, dosadba dřevin a prořezávka náletů ve 3. úseku, které zarůstají do koryta		
BK3	Čejkovický rybník	4,37 ha
ochrana břehového doprovodu pomocí ochranných pásů TP s pravidelnou údržbou, výsadba dřevin, asanace prostoru bývalé skládky v úseku B		
BK4	Pod Mlýnským rybníkem	3,16 ha
odstranění deponií, urovnání terénu, zatravnění s pravidelnou údržbou, výsadba, pravidelná údržba vodního toku		
BK5	Pod ostrovem	1,75 ha
po S straně toku výsadba dřevin, v lesním prostoru hospodaření dle LHP, postupná redukce akátů, zdravotní výběr v linii podíl silnice		
BK6	U Kořenského rybníka	0,16 ha
ponechání přirozenému vývoji, pouze zdravotní výběr		
IP1	Na travních cestách	16,00 m ²
neorat pod obvodem koruny stromu + zdravotní řez v případě potřeby		
IP2	Padělky	0,08 ha
odstranění 4 ks stromů, zdravotní řez u 7 ks stromů, výsadba stromků podél silnice		
IP3	Pod dasenskou cestou	0,81 ha
ponechání přirozenému vývoji s občasným zdravotním řezem		

Zdroj: KoPÚ Čejkovice - Návrh společných zařízení, vlastní zpracování

5.2 ANALÝZA VYBRANÝCH SOCIOEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ

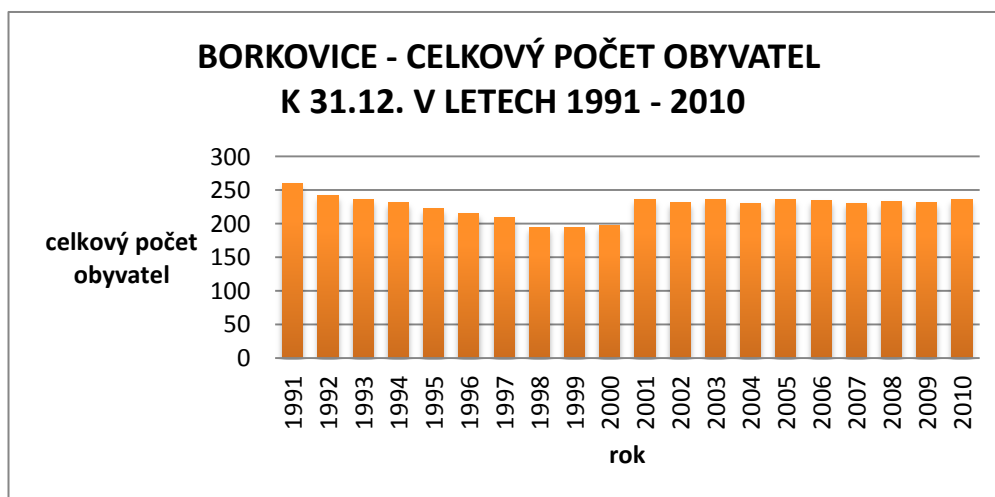
V této části je zpracován vývoj socioekonomických ukazatelů a jeho zhodnocení jednotlivě pro obec Borkovice, Bušanovice a Čejkovice. Mezi vybrané ukazatele patří: celkový počet obyvatel, migrační přírůstek, celkový přírůstek, věková struktura obyvatelstva, vzdělanostní struktura obyvatelstva, ekonomicky aktivní obyvatelstvo v zemědělství, podíl zemědělské a orné půdy k celkové výměře katastrálního území.

5.2.1 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Borkovice

Celkový počet obyvatelstva patří jednoznačně mezi základní dlouhodobě sledované statistiky. V níže uvedeném grafickém vyjádření je zpracován vývoj celkového počtu obyvatel v letech 1991 až 2010 pro obec Borkovice. Dle tohoto vyjádření je možné konstatovat dlouhodobý mírný pokles obyvatelstva v průběhu první dekády sledovaného období, jehož hlavní příčinou je záporný migrační přírůstek doplněn v některých letech i o záporný přirozený přírůstek (viz tabulka č. 7 na str. 48).

Během roku 2001 došlo výraznějším zvýšení počtu obyvatel, což bylo způsobeno kladným celkovým přírůstkem pouze částečně. Pravděpodobnou příčinou tohoto jevu by mohla být malá územní změna, která zvýšila počet obyvatel o 30 osob a nebyla zaznamenána do poznámek ve statistickém souboru. Od roku 2001 počet trvale žijícího obyvatelstva v obci Borkovice stagnuje až do roku 2010. V roce 2011 nastává mírný pokles a ke konci roku 2013 je evidováno celkem 224 obyvatel.

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Borkovice

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Lidé ve věku 15 - 64 let tvoří v průměru přibližně 70 % z celkového počtu obyvatel. Na začátku sledovaného období po dobu 5ti let převažují starší obyvatelé nad mladšími. Mezi roky 1996 a 2001 je situace opačná, případně jsou si obě kategorie rovny. Od roku 2002, vyjma rok 2006 a 2007, opět převažují lidé ve věku 65+ nad dětmi do 14 let. Převaha starších obyvatel ke konci druhé dekády výrazně

narůstá a tento trend pokračuje i po roce 2010. V roce 2013 je evidováno 25 osob v kategorii 0 – 14 let a 44 osob v kategorii 65 let a více.

Tab. č. 7: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Borkovice

BORKOVICE							
ROK	OBYVATELSTVO						
	celkový počet	dle věkové struktury:			přírůstek přirozený	přírůstek migrační	přírůstek celkový
		0 - 14	15 - 64	65+			
1991	260	38	177	45	-	2	2
1992	242	27	175	40	-5	-13	-18
1993	236	28	167	41	2	-8	-6
1994	232	30	164	38	-1	-3	-4
1995	223	33	156	34	-3	-6	-9
1996	215	30	155	30	-3	-5	-8
1997	209	32	149	28	-	-6	-6
1998	195	28	143	24	-5	-9	-14
1999	195	27	145	23	-2	2	-
2000	198	30	143	25	-	3	3
2001	237	36	165	36	-3	12	9
2002	232	32	164	36	2	-7	-5
2003	237	32	167	38	-1	6	5
2004	231	34	161	36	2	-8	-6
2005	237	35	166	36	-	6	6
2006	235	34	167	34	-3	1	-2
2007	231	32	167	32	-1	-3	-4
2008	233	31	166	36	2	-	2
2009	232	29	167	36	-1	-	-1
2010	237	30	167	40	-	5	5

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Vzdělanost obyvatelstva se zjišťuje pouze v rámci šetření *Šetření lidu, domů a bytů*, které probíhá jedenkrát za 10 let. Z výsledků posledních tří šetření je zřejmý vysoký pokles obyvatelstva bez vzdělání a se základním nebo neukončeným vzděláním, kteří v 1991 tvořili cca 40% z celkového počtu obyvatel obce. Největší pokles je zaznamenán mezi roky 1991 a 2001. Pokles se projevil i mezi roky 2001 a 2011 u obyvatelstva s výučním listem a středoškolským vzděláním bez maturity. Naopak zřetelný nárůst je spojen s dosažením nejvyššího stupně vzdělání v kategorii úplné středoškolské vzdělání s maturitou. Zde se jedná o nárůst téměř 90 % ve srovnání mezi roky 1991 a 2011.

Vzdělanostní struktura v obci Borkovice odpovídá celorepublikovým trendům v poklesu obyvatel se základním a neukončeným vzděláním případně zcela bez vzdělání a nárůstu obyvatelstva zejména s maturitním a vyšším stupněm vzdělání.

Tab. č. 8: Vzdělanostní struktura v obci Borkovice

STRUKTURA VZDĚLANOSTI OBYVATELSTVA V BORKOVICÍCH			
	1991	2001	2011
Obyvatelstvo bez vzdělání a se základním a neukončeným vzděláním	106	61	44
Obyvatelstvo s výučním listem a se středoškolským odborným vzděláním bez maturity	81	87	76
Obyvatelstvo s úplným středoškolským vzděláním s maturitou	27	38	51
Obyvatelstvo s nást. a vyšším odborným vzděláním	0	3	5
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním	9	9	14

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Zaměstnání obyvatel v jednotlivých oborech se sleduje, stejně jako vzdělanostní struktura, v rámci Sčítání lidu, domů a bytů. Od roku 1991 výrazně ubylo pracujícího obyvatelstva v zemědělství. Mezi roky 1991 a 2001 došlo k úbytku téměř o 50 %, poté o dalších 26 % mezi roky 2001 a 2011. Celkový úbytek mezi roky 1991 a 2011 odpovídá přibližně 67 %. V roce 2011 pracovalo v zemědělství necelých 10 % obyvatel obce Borkovice.

Zemědělská půda v roce 1991 zaujímal 40,49 % celkové výměry katastrálního území a od té doby po celé sledované období nedošlo k výrazným změnám, jelikož v roce 2010 činila 39,52 %. U orné půdy je to obdobné, ta tvořila v roce 1991 25,57 %. K malému snížení došlo v roce 2004 na 24,39 % a v roce 2005 na 24,26 % a tento podíl na celkové výměře přetrval až do roku 2010.

Tab. č. 9: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Borkovice

ROK	1991	2001	2011
EKONOMICKY AKTIVNÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ CELKEM	69	31	23

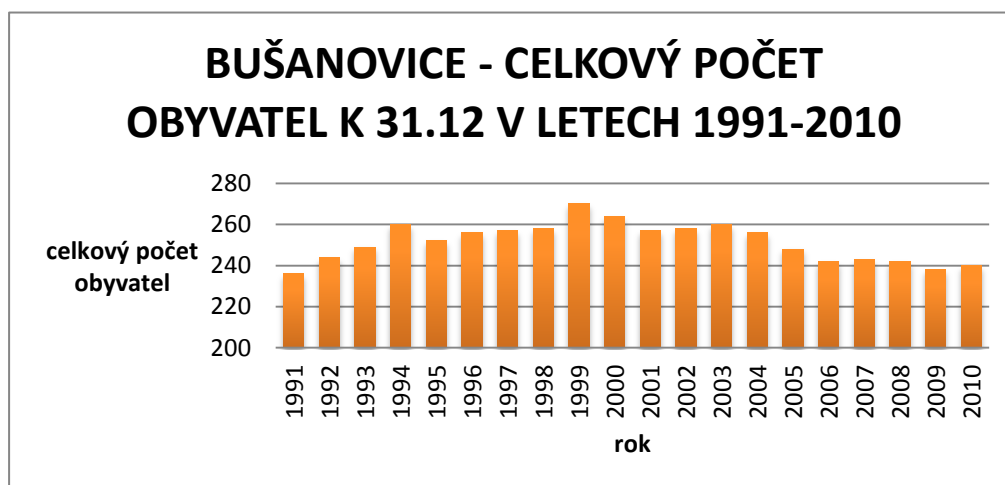
Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

5.2.2 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Bušanovice

Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Bušanovice má zpočátku spíše rostoucí charakter, přičemž nejvyššího vrcholu dosáhl v roce 1999 a od té doby má spíše klesající tendenci. V první dekádě byl celkový přírůstek až na některé výjimky kladný, přestože ve velké části tohoto období byl přirozený přírůstek záporný.

Hlavní roli tedy hrála migrace, ale ta výrazně ovlivnila i druhou dekádu. Během níž docházelo k odlivu obyvatelstva a společně se záporným přirozeným přírůstkem tak nastal celkový dlouhodobý pokles obyvatelstva s podobnými hodnotami, jaké se vyskytovaly na začátku 90. let. Klesající trend ukončil rok 2012 a ke konci roku 2013 bylo evidováno celkem 253 obyvatel trvale žijících v Bušanovicích.

Graf č. 2: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Bušanovice

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Z pohledu věkové struktury obyvatelstva tvoří nejpočetnější část lidé ve věku 15 – 64 let, což v průměru odpovídá 65 % celkového stavu obyvatelstva. V první polovině sledovaného období zcela převládá mladší obyvatelstvo ve věku do 14 let nad starším (65+). Druhá polovina se z velké části naopak vyznačuje vyšším počtem starších lidí ve věku 65 let a více nad kategorií do 14 let a tento trend pokračuje i do dalších let. Za rok 2013 je registrováno 39 osob ve věku do 14 let a 46 osob ve věku 65 let a více.

Tab. č. 10: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Bušanovice

BUŠANOVICE							
OBYVATELSTVO							
ROK	Celkový počet	dle věkové struktury:			Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
		0 - 14	15 - 64	65+			
1991	236	52	137	47	-3	-4	-7
1992	244	58	138	48	-	8	8
1993	249	60	142	47	3	2	5
1994	260	60	155	45	-4	15	11
1995	252	57	152	43	2	-10	-8
1996	256	60	154	42	-4	8	4
1997	257	59	151	47	-1	2	1
1998	258	49	163	46	-3	4	1
1999	270	49	177	44	-2	14	12
2000	264	49	169	46	3	-9	-6
2001	257	43	170	44	-2	3	1
2002	258	45	172	41	1	-	1
2003	260	41	178	41	1	1	2
2004	256	40	174	42	-2	-2	-4
2005	248	32	176	40	-3	-5	-8
2006	242	35	169	38	2	-8	-6
2007	243	34	172	37	-3	4	1
2008	242	35	173	34	-	-1	-1
2009	238	36	163	39	1	-5	-4
2010	240	38	163	39	1	1	2

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

U vzdělanostní struktury obyvatelstva v Bušanovicích je registrován vysoký pokles obyvatelstva bez vzdělání a se základním/neukončeným vzděláním. V roce 1991 tato část populace tvořila cca 40 %, stejně jako v obci Borkovice. Díky výraznému snížení tito lidé v roce 2011 tvoří 16 %. U ostatních kategorií je zaznamenáno postupné zvyšování vzdělanosti, které zřejmě odpovídá celostátním trendům, jelikož nejvyššího nárůstu počtu osob dosáhly kategorie obyvatelstvo s výučním listem a se středoškolským odborným vzděláním bez maturity a dále s úplným středoškolským vzděláním s maturitou.

Tab. č. 11: Vzdělanostní struktura v obci Bušanovice

STRUKTURA VZDĚLANOSTI OBYVATELSTVA V BUŠANOVICÍCH			
	1991	2001	2011
Obyvatelstvo bez vzdělání a se základním a neukončeným vzděláním	93	69	37
Obyvatelstvo s výučním listem a se středoškolským odborným vzděláním bez maturity	59	84	89
Obyvatelstvo s úplným středoškolským vzděláním s maturitou	26	38	38
Obyvatelstvo s nást. a vyšším odborným vzděláním	0	5	8
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním	6	5	10

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

V obci Bušanovice byl zaznamenán pokles obyvatel zaměstnaných v zemědělství. Mezi roky 1991 a 2011 došlo ke snížení 32 %. V roce 2011 pracovalo v zemědělství přibližně 5,5 % obyvatel obce Bušanovice.

V katastrálním území Bušanovice tvořila v roce 1991 zemědělská půda 68,62 % celkové výměry a pouze orná půda 42,36 %. Změna nastala v roce 2001, kdy došlo ke snížení celkové výměry katastrálního území cca o 3 ha a zemědělská půda zaujímalá tedy 67,41 % a orná půda 29,91 %. Od roku 2001 docházelo v celku už jen k menším změnám. Mezi roky 2001 a 2004 se postupně pozměnila celková výměra katastrálního území z 971,3 ha (2001) na 972,6 ha (2004). V závěru sledovaného období je registrováno 65,18 % zemědělské půdy a 29,25 % orné půdy.

Tab. č. 12: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Bušanovice

ROK	1991	2001	2011
EKONOMICKY AKTIVNÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ CELKEM	41	14	13

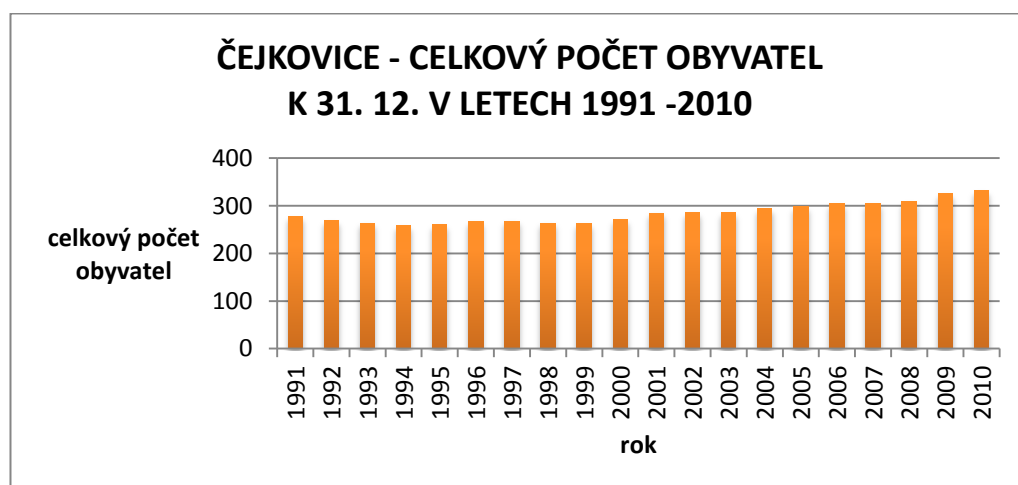
Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

5.2.3 Vývoj socioekonomických ukazatelů v obci Čejkovice

Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Čejkovice je znázorněn v grafu č. 3., z něhož je na počátku řešeného období patrný pozvolný mírný pokles obyvatel. Tento pokles je způsoben z větší části migrací obyvatel do jiných míst a z menší části i přirozeným úbytkem. Od roku 1994, kdy byl počet obyvatel nejnižší za celé sledované období, počet lidí má rostoucí tendenci. Pouze v letech 1998 a 1999 došlo k nepatrnému snížení. K nárůstu počtu obyvatel ve druhé dekádě došlo především

díky vysokému kladnému migračnímu přírůstku, jelikož přirozený přírůstek byl častěji záporný. Celkově se počet obyvatel zvýšil mezi roky 1991 a 2010 o přibližně 20 %. Trend nárůstu obyvatelstva pokračuje i po roce 2010, a to s poněkud prudším vzestupem, jelikož ke konci roku 2013 je v obci Čejkovice evidováno celkem 363 obyvatel.

Graf č. 3: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Čejkovice

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

V obci Čejkovice nejpočetnější skupinu tvoří lidé v kategorii 15 – 64 let, což v průměru odpovídá přibližně 70 %. Během celého sledovaného období výrazně převažuje počet osob ve věku do 14 let nad starším obyvatelstvem ve věku 65 let a více. Mladší obyvatelstvo tvoří v průměru cca 20 % z celkového počtu. Pro osoby starší 65 let náleží zbylých 10%. Převaha mladších obyvatel pokračuje i v následujících letech, jelikož v roce 2013 je registrováno celkem 75 obyvatel ve věku do 14 let a 40 obyvatel nad 65 let.

Tab. č. 13: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Čejkovice

ČEJKOVICE							
OBYVATELSTVO							
ROK	celkový počet	dle věkové struktury:			přírůstek přirozený	přírůstek migrační	přírůstek celkový
		0 - 14	15 - 64	65+			
1991	277	67	174	36	7	-6	1
1992	270	63	172	35	-3	-4	-7
1993	264	60	171	33	-2	-4	-6
1994	259	56	170	33	1	-6	-5
1995	260	54	169	37	1	-	1
1996	267	54	180	33	1	6	7
1997	268	53	183	32	1	-	1
1998	264	55	178	31	5	-9	-4
1999	263	51	184	28	-1	-	-1
2000	271	57	190	24	-2	10	8
2001	285	55	201	29	-1	-	-1
2002	286	57	201	28	-1	2	1
2003	286	52	207	27	-2	2	-
2004	294	53	214	27	3	5	8
2005	298	51	220	27	-1	5	4
2006	305	51	228	26	-1	8	7
2007	304	50	231	23	-1	-	-1
2008	309	55	226	28	3	2	5
2009	325	61	233	31	-	16	16
2010	332	61	237	34	3	4	7

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Tak jako v předchozích dvou obcích je v Čejkovicích rovněž zaznamenám úbytek obyvatelstva bez vzdělání a se základním/neukončeným vzděláním a to mezi roky 1991 a 2011 o zhruba 43 %. Podíl těchto obyvatel k celkovému počtu v roce 2011 odpovídá 12,5 %. Ve zbylých kategoriích je registrován postupný vysoký nárůst vzdělanosti. Nejvyššího procentuálního nárůstu mezi roky 1991 a 2011 dosáhli lidé s vyšším a s vysokoškolským vzděláním, kteří dohromady tvoří necelých 9 % z celkového počtu obyvatel.

Tab. č. 14: Vzdělanostní struktura v obci Čejkovice

STRUKTURA VZDĚLANOSTI OBYVATELSTVA V ČEJKOVICÍCH			
	1991	2001	2011
Obyvatelstvo bez vzdělání a se základním a neukončeným vzděláním	78	56	44
Obyvatelstvo s výučním listem a se středoškolským odborným vzděláním bez maturity	89	105	118
Obyvatelstvo s úplným středoškolským vzděláním s maturitou	36	48	76
Obyvatelstvo s nást. a vyšším odborným vzděláním	0	5	9
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním	5	10	22

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Stejně jako v předchozích dvou případech i zde byl zaznamenán výrazný pokles ekonomicky aktivního obyvatelstva v zemědělství. V roce 1991 pracovalo v zemědělství cca 26 % osob. Následně k roku 2001 došlo k poklesu o polovinu osob. Obyvatelstvo zaměstnané v zemědělství tvořilo v roce 2011 5,4 % a došlo tedy k celkovému snížení o 74 %.

Od roku 1991 zemědělská půda zaujímala 62,83 % celkové rozlohy, přičemž orná půda pokrývala 44,29 % půdy. K menším změnám došlo v roce 2003, kdy zemědělská půda tvořila 63,32 % a orná půda 42,3 %. Díky postupným nepatrným změnám pak v roce 2010 zemědělská půda zaujímala svou rozlohou 63,26 % a orná půda 42,29 %.

Tab. č. 15: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Čejkovice

ROK	1991	2001	2011
EKONOMICKY AKTIVNÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ CELKEM	73	36	19

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

5.3 SHRNUTÍ

Komplexní pozemková úprava v Borkovicích byla zahájena v roce 1995 a ukončena zápisem do katastru nemovitostí v roce 2004. Trvala tedy celkem 9 let a lze ji označit za nejdélší komplexní pozemkovou úpravu z řešených pozemkových úprav v této práci. Tato pozemková úprava se pro obyvatelstvo jistě stala pozitivem zejména díky úpravě tvaru a scelení pozemků jednotlivých vlastníků, které vedlo k celkovému snížení parcel o více než 70 %, a dále především díky rozšíření a rekonstrukci dopravní infrastruktury. Z pohledu socioekonomických ukazatelů nebyly zaznamenány změny v hodnotách ukazatelů v souvislosti s pozemkovými úpravami. Pouze v roce 2004 a 2005 došlo k malému snížení podílu orné půdy na celkové výměře katastrálního území. Tato změna pravděpodobně souvisí s návrhem ÚSES v rámci KoPÚ, jelikož v tomto návrhu bylo doporučeno zatravnit části orné půdy, aby byly dodrženy povinné parametry velikosti prvků ÚSES.

V Bušanovicích byla komplexní pozemková úprava zahájena v roce 1996 a ukončena po pěti letech v roce 2001. Podobně jako v Borkovicích i zde mezi nejdůležitější vítané části návrhu KoPÚ z pohledu obyvatel obce patřilo nové uspořádání pozemků, rozšíření a rekonstrukce dopravní infrastruktury. Z pohledu obyvatel, kteří se pohybují v oblasti zemědělství lze přiřadit i snížení eroze a rekonstrukce části odvodnění. Dle socioekonomické analýzy došlo po roce 2001 pouze k nízkému nárůstu celkového počtu obyvatel, který byl zapříčiněn spíše kladným přirozeným přírůstkem než migrací a nedá se tak za příčinu nelze považovat proběhlou pozemkovou úpravu. Vlivem pozemkové úpravy došlo ke snížení celkové výměry katastrálního území o zhruba 3 ha a dále také v rámci protierozních opatření ke snížení podílu orné půdy o 12,45 % z celkové výměry. V roce 2001 zemědělská půda zaujímala tedy 67,41 % a orná půda 29,91 %.

Komplexní pozemková úprava v obci Čejkovice byla zahájena v roce 1998 a ukončena v roce 2002, přičemž zapsána do katastru nemovitostí byla až v roce 2003. Celková délka až do zápisu v KN činí pět let, podobně jako u KoPÚ v Bušanovicích. Přínosem pro obyvatele bylo hlavně, stejně jako u předchozích obcí, nové uspořádání pozemků a rozšíření a rekonstrukce dopravní infrastruktury. Celkový počet parcel se snížil o 33 %. V Čejkovicích již od roku 1999 docházelo k nárůstu celkového počtu obyvatel a tento trend pokračoval i po ukončení komplexní pozemkové úpravy. Nicméně, vzhledem k věkové struktuře obyvatelstva,

kdy lidé ve věku 65 a více let dosahují zhruba 10 % z celkového počtu osob, a také vysokému úbytku osob zaměstnaných v zemědělství, lze předpokládat, že tento trend nemá prvotní příčinu v proběhlé pozemkové úpravě. Současně s komplexní pozemkovou úpravou došlo k úpravě hranic katastrálního území Čejkovic u Hluboké nad Vltavou a jeho celková výměra se tedy v roce 2003 zvýšila o 0,9 ha. Díky nárůstu celkové výměry se nepatrně navýšil i podíl zemědělské půdy, zatímco podíl orné půdy na celkové výměře poklesl vlivem návrhu vodohospodářského opatření – vytvoření pásu trvalých travních porostů převážně podél Dehtářského potoka a zároveň v některých dalších částech ÚSES.

Na základě vypracovaných analýz plánů společných zařízení a vývoje vybraných socioekonomických ukazatelů v řešených obcích lze konstatovat, že provedení společných zařízení neovlivňuje významným způsobem vývoj základních demografických charakteristik obyvatelstva. Avšak, obyvatelé mohou značně ovlivnit průběh pozemkové úpravy a zde se pak můžou objevit odlišnosti např. ve věkové či vzdělanostní struktuře obyvatelstva. Crecente a kol. (2002) říká, že počet parcel a majitelů se odráží ve složitosti řízení a důsledkem je délka jeho trvání. Lze předpokládat, že lidé podnikající v zemědělství budou upřednostňovat rychlejší průběh pozemkové úpravy více než lidé podnikající v jiném oboru. Monke a kol (1992) došli k závěru, že na severozápadě Portugalska farmy zvyšují ekonomickou životaschopnost a více těží z rozšíření velikosti farmy než z pozemkové úpravy, ale i pozemkovými úpravami se dají zvýšit výnosy.

Pozemkové úpravy v evropských zemích jsou pojímány i prováděny různými způsoby na základě jejich historie a současném stavu dané země. Tradiční formu pozemkových úprav využívají spíše státy jako Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, ale i Česká republika. Naopak v Dánsku, Francii, Nizozemí či Německu pozemkové úpravy představují cestu k řešení širších vztahů veřejného zájmu. Obecně lze říct, že státy západní Evropy nahlíží na pozemkové úpravy hlavně jako na nástroj pro efektivní uspořádání pozemků, zúrodnění půdního fondu, vytvoření infrastruktury a rozvoje regionů. Bývalé socialistické státy ve střední a východní Evropě se snaží za pomoci pozemkových úprav řešit nedořešené vlastnické vztahy k pozemkům či dokonce existenci vlastnického práva (Burian a kol., 2011).

6. ZÁVĚR

Pozemkové úpravy v České republice slouží jako účinná forma krajinného plánování, které si stanovuje za základní cíle zabezpečení hospodárného využití krajiny a zároveň ochranu krajiny pomocí právních, biotechnických a organizačních opatření. Pozemkové úpravy a postup jejich provádění jsou definovány zákonem č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní cíle předkládané práce spočívaly ve výběru vhodných lokalit, pro které byla zpracována komplexní pozemková úprava, ve zpracování analýzy plánů společných zařízení, analýzy vývoje vybraných socioekonomických ukazatelů v řešených lokalitách a v následném zhodnocení zmíněných analýz. Uvedené analýzy byly zpracovány pro obce Borkovice, Bušanovice a Čejkovice (Jihočeský kraj).

Na základě zpracovaných analýz lze říci, že pozemkové úpravy nezasáhly výrazným způsobem do vývoje vybraných demografických ukazatelů. Změny spojené s pozemkovou úpravou byly pozorovány nejčastěji u podílu orné půdy na celkové výměře katastrálního území. Další změny byly zaznamenány u podílu zemědělské půdy a v celkové výměře katastrálního území, pokud došlo k úpravě hranic katastrálního území. Pozemkové úpravy zcela jistě pozitivně ovlivňují hospodaření a život obyvatel v obci. Děje se to převážně díky novému uspořádání a zpřístupnění pozemků, rekonstrukci a rozšíření dopravní infrastruktury či vodohospodářským a protierozním opatřením.

POUŽITÁ LITERATURA:

- Baudyš, P. (2003): Katastr a nemovitosti. C. H. Beck, Praha, 320 s., ISBN: 80-7179-824-X
- Bínek, J., Toušek, V., Galvasová, I., Halásek, D., Kunc, J., Řehák, S., Seidenglanz, D., Věžník, A. (2007): Venkovský prostor a jeho oživení. Georgetown, Brno, 140 s., ISBN: 80-251-19-5
- Burian, Z., Váchal, J., Němec, J., Hladík, J. (2011): Pozemkové úpravy v České republice. Consult, Praha, 207 s., ISBN: 80-903482-8-9
- Crecente, R., Alvarez, C., Fra, U. (2002): Economic, social and enviromental impact of land consolidation in Galicia. IN: Land Use Policy 19., str. 135-147
- Dobrucká, A., Bujňák, J., Vanek, J., Vašek, A., Urban, J. (2012): Pozemkové úpravy nástroj na riešenie rozdrobenosti pozemkového vlastníctva, revitalizáciu krajiny a rozvoj vidieka. Komora pozemkových úprav SR, Bratislava, 43 s.
- Dumbrovský, M. (2004): Pozemkové úpravy. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Brno, 263 s., ISBN: 80-214-2668-3
- Dumbrovský, M. (2005): Příspěvek k řešení vodního hospodářství krajiny v pozemkových úpravách. Zkrácená verze habilitační práce. Vysoké učení technické v Brně., Brno, 44s., ISBN: 80-214-3082-6
- Jonáš, F., Dobiáš, J., Karlubíková, E., Urbanová, M. (1990): Pozemkové úpravy. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 512 s., ISBN: 80-209-0106-X
- Jurečka, V., Hlaváček, K., Jánošíková, I., Kolcunová, E., Macháček, M., Paličková, I., Spáčilová, L., Wroblowski, T. (2010): Makroekonomie. Grada Publishing, a. s., Praha, 336s., ISBN: 978-80-247-3258-9
- Kalibová, K., Pavlík, Z., Vodáková, A. (1998): Demografie (nejen) pro demografy. Sociologické nakladatelství, Praha, 128s., ISBN: 80-85850-30-3
- Kyselka, I., Hurníková, J., Rozmanová, N., Stejskalová, D., Podhrázská, J. (2011): Koordinace územních plánů a pozemkových úprav. VÚMOP, v.v.i., Praha, 61 s., ISBN: 978-80-87361-07-8
- Matějík, M., Vitásková, J. (2002): Geodézie-katastr nemovitostí. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, 100s., ISBN: 80-7157-568-2
- Monke, E., Avillez, F., Ferro M., (1992): Consolidation policies and small-farm agriculture in northwest Portugal. IN: European Review of Agricultural Economics 19 (1)., str. 67-83
- Němec, J. (2004): Pozemkové právo a trh půdy v České republice. Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky Praha, Praha, 2004, 392s., ISBN: 80-86671-12-7

- Perlín, R. (2003): Předpoklady rozvoje českého venkova. In: Vávra V.: Funkce politiky v agrárním sektoru a rozvoji venkova v nejdůležitějších typech regionů v období před vstupem do EU, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha, 19 s.
- Perlín, R., Hupková, M. (2010): Venkovy a venkované. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, ISBN: 978-80-87147-27-6
- Podhrázká, J., Grmelová, R., Tichá, A. (2009): Řízení a dokumentace pozemkových úprav ve vztahu k územnímu plánování IN: Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings. Masarykova univerzita, Brno, ISBN: 978-80-210-4990-1
- Podhrázká, J., Karásek, P., Konečná, J., Kučera, J. (2014): Systém analýzy území a návrhu opatření k ochraně půdy a vody v krajině – podklad pro územní plánování a pozemkové úpravy. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Brno, 52s., ISBN: 978-80-87361-27-6
- Podhrázká, J., Koukalová, M., Pivcová, J., Toman, F., Vitásková, J. (2006): Projektování pozemkových úprav. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, 217 s., ISBN: 80-7375-011-02
- Podhrázká, J., Uhlířová, J., Novotný, I., Stejskalová, D., Křížková, S., Korsuň, S. (2009): Návrh a hodnocení účinnosti systému komplexních opatření v pozemkových úpravách pro snížení škodlivých účinků povrchového odtoku. Ministerstvo zemědělství ČR, Praha, 96s., ISBN: 978-80-904027-7-5
- Reinöhllová, E., Prudký, J., Severová, M. (1998): Pozemkové úpravy a obnova vesnice v Bavorsku ve srovnání s Českou republikou. Ústav územního rozvoje Brno, Brno, 63 s.
- Sklenicka, P. (2006): Applying evaluation criteria for the land consolidation effect to three contrasting study areas in the Czech Republic. IN: Land Use Policy 23., str. 502-510
- Sklenička, P. (2002): Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha, 321 s., ISBN: 80-903206-0-0
- Toman, F. (1995): Pozemkové úpravy. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, 144 s., ISBN: 80-7157-148-8
- Toušek, V., Kunc, J., Vystoupil, J., Daněk, P., Klapka, P., Mulíček, O., Szczyrba, Z., Seidenglanz, D., Tonev, P., Vančura, M., Věžník, A., Víturka, M. (2008): Ekonomická a sociální geografie. Aleš Čeněk, Plzeň, 411s., ISBN: 978-80-7380-114-4
- Veselá, J. (2003): Demografie – I. díl. Univerzita Pardubice, Pardubice, 95s., ISBN: 80-7194-596-X

Internetové zdroje:

Doležal, P., Dumbrovský, M., Martének, J., Pavlík, M., Strítecký, L. (2010): Metodický návod k provádění pozemkových úprav (aktualizovaná verze k 1. 5. 2012). Praha, Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad, 125 s. [18. 2. 2015]
http://eagri.cz/public/web/file/49495/metodika_text_pro_web_po_revizi_aktualiz._20._4._2012.pdf

Technický standard plánu společných zařízení v pozemkových úpravách (aktualizovaná verze k 1. 5. 2012). Praha, Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad, 78 s. [18. 2. 2015]
http://eagri.cz/public/web/file/49501/TS_PSZ_032012_k_20._4._2012.pdf

Příručka ochrany proti vodní erozi. Ministerstvo zemědělství, Praha, 58s. ISBN: 978-80-7084-996-5 [21. 2. 2015]
http://eagri.cz/public/web/file/132436/Prirucka_ochrany_proti_vodni_erozi.pdf

Pozemkové úpravy, Nástroj pro udržitelný rozvoj venkovského prostoru (2010). Ministerstvo zemědělství, Praha, 28s., ISBN: 978-80-7084-944-6 [1. 2. 2015]
http://eagri.cz/public/web/file/103179/Pozemkove_upravy_2_vyd.pdf

Pivcová, J. (2006): Pozemkové úpravy jako nástroj pro budování ÚSES v krajině. Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový úřad, Praha, 5s. [21. 2. 2015]
http://www.uses.cz/data/sbornik06/pivcova_06.pdf

Doležalová, V. (2015): Český průmysl má za sebou úspěšný rok. [23. 2. 2015]
http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/cesky_prumysl_ma_za_sebou_uspesny_rok_20150206

Český statistický úřad [23. 2. 2015]
[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/9400413AC4/\\$File/13005514m.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/9400413AC4/$File/13005514m.pdf)

Tvrdý, L.: Socioekonomické analýzy měst a regionů [23. 2. 2015]
http://accendo.cz/wp-content/uploads/2004_soceko_analyzy.pdf

Český statistický úřad (2005): Dojíždka za prací a do škol v Jihočeském kraji na základě výsledků SLDB 2001 [14. 4. 2012]
<http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/p/13-3133-04>

Český statistický úřad, Počet obyvatel v Jihočeském kraji [10. 3. 2015]
[http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_jihoceskeho_kraje/\\$File/Obce_31_12_13_JHC.pdf](http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_jihoceskeho_kraje/$File/Obce_31_12_13_JHC.pdf)

Český úřad zeměměřičský a katastrální, Nahlížení do KN [10. 3. 2015]
<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

Mapy.cz [10. 3. 2015]
<http://www.mapy.cz/>

Pozemkové úpravy [23. 3. 2015]

<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/Default.aspx?stamp=1427145445233>

Zákony:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky:

Vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BC	= biocentrum
BK	= biokoridor
BPEJ	= bonitovaná půdně-ekologická jednotka
CH	= polní cesta hlavní
CV	= polní cesta vedlejší
ČR	= Česká republika
ČSN	= Česká technická norma
ČSÚ	= Český statistický úřad
ČÚZK	= Český úřad zeměměřičský a katastrální
EU	= Evropská unie
HMZ	= hlavní meliorační zařízení
IGP	= inženýrsko-geologický průzkum
IP	= interakční prvek
k. ú.	= katastrální území
KN	= katastr nemovitostí
KoPÚ	= komplexní pozemkové úpravy
LHP	= lesní hospodářský plán
OECD	= Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
PP	= přírodní památka
PR	= přírodní rezervace
PSZ	= plán společných zařízení
PÚ	= pozemkové úpravy
RBC	= regionální biocentrum
RBK	= regionální biokoridor
RC	= cesta navržená k rekonstrukci
TP	= travní porost
TTP	= trvalé travní porosty
ÚSES	= územní systém ekologické stability
ZP	= zemědělská půda
ZPF	= zemědělský půdní fond

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Tab. č. 1: Přehled značení cest v jednotlivých návrzích KoPÚ

Tab. č. 2: Využití území v obci Borkovice ke dni 8. 3. 2015

Tab. č. 3: Využití území v obci Bušanovice ke dni 8. 3. 2015

Tab. č. 4: Využití území v obci Čejkovice ke dni 8. 3. 2015

Tab. č. 5: Přehled hlavních prvků v návrhu plánu ÚSES (KoPÚ Borkovice)

Tab. č. 6: Přehled hlavních prvků v návrhu plánu ÚSES (KoPÚ Čejkovice)

Tab. č. 7: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Borkovice

Tab. č. 8: Vzdělanostní struktura v obci Borkovice

Tab. č. 9: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Borkovice

Tab. č. 10: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Bušanovice

Tab. č. 11: Vzdělanostní struktura v obci Bušanovice

Tab. č. 12: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Bušanovice

Tab. č. 13: Vývoj vybraných demografických ukazatelů pro obec Čejkovice

Tab. č. 14: Vzdělanostní struktura v obci Čejkovice

Tab. č. 15: Počet lidí zaměstnaných v zemědělství v obci Čejkovice

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Borkovice

Graf č. 2: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Bušanovice

Graf č. 3: Vývoj celkového počtu obyvatelstva v obci Čejkovice

Obr. č. 1: Geografická poloha vybraných obcí

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Přehled polních cest v k. ú. Borkovice.

Příloha č. 2: Hodnocení rozsahu navržených komunikací v extravilánu katastru v rámci KoPÚ Bušanovice.

Příloha č. 3: Hodnocení rozsahu polních cest v obvodu pozemkové úpravy Čejkovice.

Příloha č. 4: Návrh plánu společných zařízení KoPÚ Borkovice

Příloha č. 5: Návrh plánu společných zařízení KoPÚ Bušanovice

Příloha č. 6: Návrh plánu společných zařízení KoPÚ Čejkovice

Příloha č. 7: Doplnující údaje k hodnocení socioekonomických ukazatelů

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Přehled polních cest v k. ú. Borkovice.

Přehled polních cest
v k.ú. BORKOVICE

označení komunikac	kategorie š/rychlost	funkce v území	celková délka v m	výměra m ²	vozovka v m		travní		z toho v m		Poznámka objekty
					asfalt	prašná	stávající	nové	stávající k rekonstrukci		
HPC	P 6,0/40		1240	12153	1240	-	-	-	-	1240	3 propustky, 8 sjezdů
VPC 1		zpřístupnění zemědělských a lesních pozemků	130	509	-	130	-	-	130	-	-
VPC 3			240	1220	-	240	-	-	240	-	-
VPC 4			330	3907	-	330	-	-	330	-	-
VPC 8		zpríst.zem.poz.	170	1614	-	170	-	-	170	-	-
VPC 2	Pv 4/30	zpríst.zem.a les.poz.	270	1849	270	-	-	-	-	270	-
VPC 9		zpríst.zem.poz., propojení sous.obcí	320	3297	320	-	-	-	-	320	IP 6, 1 propustek, 9 sjezdů
VPC 10			1060	16070	1060	-	-	-	-	1060	IP 6, 1 prop., 4 sjezdy
VPC 11		zprístupnění zemědělských pozemků	430	4415	-	430	-	-	-	430	LBK1,3 prop., 8 sjezdů
VPC 12			660	14856	-	660	-	-	660	-	IP 1
VPC 13			980	8754	-	980	-	-	-	980	-
VPC 14		zpríst.zem.poz., eventl.prop.obci	1100	10955	1100	-	-	-	330	770	IP 6, 7 sjezdů
OPC 5			1110	5996	-	-	-	1110	1110	-	1 prop., 1 sjezd
OPC 6			980	6064	-	-	-	980	980	-	zatravnění
OPC 7			420	2816	-	-	-	420	420	-	1 sjezd
OPC 15			770	3948	-	-	-	770	770	-	1 sjezd
OPC 16			600	3343	-	-	-	600	600	-	1 sjezd
OPC 17a			680	3855	-	-	-	680	680	-	2 prop., 1 sjezd
OPC 17b			600	3017	-	-	-	600	600	-	1 prop., 1 sjezd
OPC 18	Pv 4/20	zprístupnění zemědělských pozemků	1350	8008	-	-	-	1350	1350	-	1 sjezd
OPC 19			370	2847	-	-	-	370	370	-	1 sjezd
OPC 20			600	4070	-	-	-	600	400	200	1 sjezd, zatravnění
OPC 21			630	5520	-	-	-	630	630	-	zatravnění
OPC 22			140	730	-	-	-	140	140	-	-
Celkem			15180	129813	3990	2940	8250	2060	8050	5070	

Příloha č. 2: Hodnocení rozsahu navržených komunikací v extravilánu katastru v rámci KoPÚ Bušanovice.

Hodnocení rozsahu navržených komunikací v extravilánu katastru
vykazování stav pouze uvnitř zájmového území

Označení komunikace	celková délka [m]	parcelní číslo	výměra výměra [m ²]	vozovka v [m]			stávající	z toho [m]	
				asfaltová	prašná	travní		návrh	stáv.k rekonstr.
C1	428	1315/60	2160		428			428	
RC2	205	1350/19	1571		205				205
C13	394	835/21	2006			394		394	
C4	538	1497/3	2688		538			538	
RC5	230	1514/2	987		230			230	135
C16	300	70/12	1512			300		300	
C7	25	119/16	89		25			25	
RC8	620	1486/2	6144		620			620	
C19	42	166/10	180			42		42	
C10	145	166/7	115				145	145	
RC11	727	1487/1	5478		727			727	
C12	79	218	357		79			79	
C13	142	1539	524			142		142	
RC14	95	498/2	338		95			95	
C15	425	577/30	2155		425			425	
C16	405	577/29	2073		405			405	
RC17	338	602	1619		338			338	
C18	1198	925/43	6151		918	280		1198	
C19	490	835/20	4106		150	490		490	
C20	150	925/29	937		150			150	
RC21	280	1497/1	4790		280			280	
Celkem	7256	-	46398	-	5608	1648	-	4951	2305

Komunikace

Příloha č. 3: Hodnocení rozsahu polních cest v obvodu pozemkové úpravy Čejkovice.

tabulka A.									
Hodnocení rozsahu polních cest v ObPÚ Čejkovice									
označení	délka (m)	číslo parcely	výměra m ²	stávající			návrh KPU		parametry
				asfaltová (m)	prašná (m)	polní (travní)	výstavba m	rekonstrukce m	
CH1	1030	1636/1	10290	679	351	-	-	679	4/30/V
CH2	1028	1640/1	9958	1028	-	-	-	1028	4/30/V
CH3	523	1586/52	2046	523	-	-	-	523	3,5/30/V
CH4	300	1586/51	1375	232	68	-	-	232	3,5-4/30/V
CH5	819	1319/19	4071	-	819	-	-	819	3,5-4/30/V
CH6	734	1319/4	3087	734	-	-	734	-	4/30/V
CH7	856	1645/1	6902	856	-	-	-	856	4,5/30/V
	318	1645/6	2069	318	-	-	318	-	4,5/30/V
CV1	111	1475/4	449	-	111	-	-	-	3,25/20/V
CV2	613	1406/2	2332	-	613	-	-	-	3-3,5/30/V
CV3	371	1533/3	1663	-	371	285	56	30	3-3,5/30/V
CV4	417	1630/2	1543	-	417	-	417	-	3,5/30/V
CV5	152	1604/1	876	152	-	-	-	152	3-3,5/30/V
CV6	513	1629/4	3677	-	513	-	-	513	4,5/30/V
CV7	137	1644	395	-	137	-	-	137	3,25/20/V
CV8	186	1319/16	686	-	239	-	-	-	-
CV9	122	1319/82	426	-	426	-	-	-	-
CVp1	359	1440/18	1270	-	-	359	-	-	-
CVp2	856	1458/4	8164	-	-	856	-	-	-
CVp3	486	1489/15	1460	-	-	486	-	-	-
CVp4	455	1530/46	1389	-	-	455	-	-	-
CVp5	76	1530/66	272	-	-	76	-	-	-
CVp6	19	1530/70	72	-	-	19	-	-	-
CVp7	152	1530/73	505	-	-	152	-	-	-
CVp8	196	1586/10	864	-	-	196	-	-	-
CVp9	764	1628	2778	-	-	764	-	-	-
CVp10	213	1591/22	658	-	-	213	-	-	-
CVp11	219	1589/34	677	-	-	219	-	-	-
CVp12	279	1577/28	842	-	-	279	-	-	-
CVp13	605	1559/18	1999	-	-	605	-	-	-
CVp14	763	1559/25	3514	-	-	763	-	-	-
CVp15	465	994/27	1694	-	-	465	-	-	-
CVp16	328	1236/40	1148	-	-	328	-	-	-
CVp17	452	1236/41	1871	-	-	452	-	-	-
CVp18	1044	1236/9	3691	-	-	1044	-	-	-
CVp19	1019	1262/15	3696	-	-	1019	-	-	-
CVp20	41	1293/21	147	-	-	41	-	-	-
CVp21	346	1319/87	1125	-	-	346	-	-	-
CVp22	276	1319/51	900	-	-	276	-	-	-
CVp23	774	1378/5	1272	-	-	774	-	-	-
CVp24	138	1387/6	427	-	-	138	-	-	-
CVp25	203	984/26	843	-	-	203	-	-	-
CVp26	97	1593/33	329	-	-	97	-	-	-
CVp27	221	1352/11	675	-	-	675	-	-	-
Celkem	19076		94127	4522	4065	11585	1525	4969	

Příloha č. 5: Návrh plánu společných zařízení KoPÚ Bušanovice

Návrh plánu společných zařízení - ÚSES

Návrh plánu společných zařízení – mapa dopravního systému

Příloha č. 6: Návrh plánu společných zařízení KoPÚ Čejkovice

Příloha č. 7: Doplnující údaje k hodnocení socioekonomických ukazatelů.

Borkovice						
Rok	jednotka	1991	1992	1993	1994	1995
Celková výměra k. ú.	ha	1588	1588	1581,9	1581,9	1581,9
Orná půda	ha	406	406	406,6	406,6	406,6
Zemědělská půda	ha	643	643	642,6	642,6	642,6
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	25,57	25,57	25,7	25,7	25,7
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	40,49	40,49	40,62	40,62	40,62
Rok		1996	1997	1998	1999	2000
Celková výměra k. ú.	ha	1581,9	1581,9	1581,9	1582,5	1582,5
Orná půda	ha	406,6	406,6	406,6	406,3	406,3
Zemědělská půda	ha	642,6	642,6	642,6	641,6	641,6
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	25,7	25,7	25,7	25,67	25,67
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	40,62	40,62	40,62	40,54	40,54
Rok		2001	2002	2003	2004	2005
Celková výměra k. ú.	ha	1582,5	1582,5	1582,5	1625,9	1583,0
Orná půda	ha	406,3	406,3	406,3	396,6	384,1
Zemědělská půda	ha	641,5	641,5	641,5	659,5	626,0
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	25,67	25,67	25,67	24,39	24,26
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	40,54	40,54	40,54	40,56	39,55
Rok		2006	2007	2008	2009	2010
Celková výměra k. ú.	ha	1583,0	1583,0	1583,0	1583,0	1583,0
Orná půda	ha	384,1	384,1	384,1	384,1	384,1
Zemědělská půda	ha	626,0	626,5	625,6	625,6	625,5
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	24,26	24,26	24,26	24,26	24,26
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	39,55	39,51	39,52	39,52	39,52

Zdroj dat: ČSÚ (vlastní zpracování)

Bušanovice						
Rok	jednotka	1991	1992	1993	1994	1995
Celková výměra k. ú.	ha	975	975	974,7	974,7	974,7
Orná půda	ha	413	413	413,1	413,1	413,3
Zemědělská půda	ha	669	669	668,3	668,4	667,1
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	42,36	42,36	42,38	42,38	42,4
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	68,62	68,62	68,56	68,56	68,44
Rok		1996	1997	1998	1999	2000
Celková výměra k. ú.	ha	974,6	974,6	974,6	974,5	974,5
Orná půda	ha	412,0	412,0	412,0	415,8	415,8
Zemědělská půda	ha	667,0	666,6	666,6	668,7	668,7
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	42,27	42,27	42,27	42,67	42,67
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	68,44	68,4	68,4	68,62	68,62
Rok		2001	2002	2003	2004	2005
Celková výměra k. ú.	ha	971,3	971,2	971,5	972,6	972,6
Orná půda	ha	290,5	290,3	284,9	284,5	284,5
Zemědělská půda	ha	654,8	654,2	637,7	635,9	635,9
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	29,91	29,89	29,33	29,25	29,25
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	67,41	67,36	65,64	65,38	65,38
Rok		2006	2007	2008	2009	2010
Celková výměra k. ú.	ha	972,6	972,6	972,6	972,6	972,6
Orná půda	ha	284,5	284,5	284,5	284,5	284,5
Zemědělská půda	ha	635,8	634,8	633,9	633,9	633,9
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	29,25	29,25	29,25	29,25	29,25
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	65,37	65,27	65,18	65,18	65,18

Zdroj dat: ČSÚ (vlastní zpracování)

Čejkovice						
Rok	jednotka	1991	1992	1993	1994	1995
Celková výměra k. ú.	ha	955	955	954,9	954,9	954,9
Orná půda	ha	423	422	422,4	422,4	422,4
Zemědělská půda	ha	600	599	599,2	599,3	599,3
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	44,29	44,19	44,23	44,23	44,23
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	62,83	62,72	62,75	62,75	62,75
Rok		1996	1997	1998	1999	2000
Celková výměra k. ú.	ha	954,9	954,9	954,9	954,9	954,9
Orná půda	ha	422,5	402,4	402,4	401,5	401,5
Zemědělská půda	ha	599,3	599,3	599,3	601,5	601,5
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	44,23	42,14	42,14	42,05	42,05
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	62,75	62,75	62,75	62,99	62,99
Rok		2001	2002	2003	2004	2005
Celková výměra k. ú.	ha	954,9	954,9	955,8	955,8	955,8
Orná půda	ha	401,5	401,5	404,3	404,2	404,2
Zemědělská půda	ha	601,5	601,5	605,2	605,1	605,0
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	42,05	42,05	42,3	42,29	42,3
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	62,99	62,99	63,32	63,31	63,3
Rok		2006	2007	2008	2009	2010
Celková výměra k. ú.	ha	955,8	955,8	955,8	955,8	955,8
Orná půda	ha	404,2	404,2	404,1	404,1	404,1
Zemědělská půda	ha	605,0	605,0	604,9	604,9	604,6
Podíl orné půdy k celkové výměře	%	42,3	42,3	42,28	42,28	42,29
Podíl zemědělské půdy k celkové výměře	%	63,3	63,3	63,29	63,29	63,26

Zdroj dat: ČSÚ (vlastní zpracování)